

Master thesis

Connected: Het Centrum voor Jeugd en Gezin
Hoeksche Waard aan de social media!

Gegevens student

Naam : Alicia Krijgsman
Studentnummer : 3792064
Afstudeerrichting : Master MOV
Datum : 28 juni 2013

Beoordelaars

Monique van Londen
Paul Baar

Universiteit Utrecht

Stagebegeleider

Astrid Buitelaar

Abstract

This study focuses on the identification of the opportunities for the Center for Youth and Family Hoeksche Waard (CJG HW) to use social media in contact with parents and their needs and expectations. In this study participated 481 parents from 'de Hoeksche Waard' in the Netherlands, they filled in a questionnaire during their visit to one of the CJG HW locations. This study was about passive and active parenting support with a future social media account that will be use by the CJG HW. The results shows that there are different factors that predict the use of this future social media account by parents. The social media account will frequently be consulted by young parents, parents who consults their formal networks for parenting questions, parents with needs of professional parenting support and most of all parents who already use social media. There were also several factors that were not predictive, the education level of parents, the family size, the age of the children, if the village where the parents lived has a CJG HW location or not, the number of parenting questions and if parents consults their informal network for parenting questions. It is positive that these factors are not predictive, because it may be concluded that the CJG HW will reach a large group of parents from 'de Hoeksche Waard'. Parents with different levels of education, parents with a different family size, parents of children with different ages, parent is and around the villages with a CJG HW location, parents with few of many parenting questions, but also parents who consult their informal network for parenting questions. It is recommended to take the needs and expectations of the need-assessment in setting up a social media account. Reach parents via Facebook once a week, with information about topics they find interesting.

Key words: CJG, social media, parenting questions, parenting support

Samenvatting

Dit onderzoek richtte zich op het in kaart brengen van de mogelijkheden voor het Centrum voor Jeugd en Gezin Hoeksche Waard (CJG HW) om social media te gebruiken in het contact met ouders en welke wensen en verwachtingen ouders hierbij hebben. In dit onderzoek hebben 481 ouders uit de Hoeksche Waard tijdens hun bezoek aan een CJG HW locatie een enquête ingevuld. Dit onderzoek ging in op passieve en actieve opvoedingsondersteuning via een toekomstige social media kanaal, dat gaat worden ingezet door het CJG HW. Dit onderzoek resulteerde in verschillende factoren die voorspellend zijn voor het gebruik van ouders van dit social media kanaal. Het social media kanaal zal vaker geraadpleegd worden door relatief jonge ouders, ouders die voor opvoedingsvragen al formele netwerken raadplegen, ouders die behoefte te hebben aan professionele opvoedingsondersteuning en bovenal ouders die al actief zijn op social media. Opvallend waren ook vele factoren die niet voorspellend waren, zoals het opleidingsniveau van ouders, de gezinsgrootte, de leeftijd van het kind, of ouders woonden in een dorp met een CJG HW locatie of een dorp zonder een CJG locatie, de hoeveelheid opvoedingsvragen van ouders en het raadplegen van het informele netwerk bij opvoedingsvragen. Het is positief dat deze factoren niet voorspellend zijn voor het gebruik van het toekomstig social media kanaal, want hieruit kan geconcludeerd worden dat het CJG HW via social media ouders zullen bereiken met verschillende opleidingsniveaus, ouders met een verschillend aantal kinderen, ouders van kinderen met verschillende leeftijden, ouders in en rond de dorpen met een CJG HW locatie, ouders met veel of weinig opvoedingsvragen, maar ook ouders die voor opvoedingsondersteuning het informele netwerk raadplegen. De resultaten laten zien dat het CJG HW een grote groep Hoeksche Waardse ouders kan bereiken met een social media kanaal. Aanbevolen wordt om de wensen en verwachtingen uit het needs-assessment mee te nemen in het opzetten van een social media kanaal. Ouders bereiken via Facebook, en één keer per week berichten/informatie te plaatsen over onderwerpen die zij interessant vinden.

Key words: CJG, social media, opvoedingsvragen, opvoedingsondersteuning

Inleiding

In deze studie staat de vraag centraal in hoeverre social media door het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) kan worden ingezet in het contact met ouders als communicatiemiddel en manier om te ondersteunen bij het opvoeden en opgroeien. Het CJG biedt ouders op een laagdrempelige (preventieve) wijze opvoed- en opgroei-ondersteuning (Programmaministerie Jeugd en Gezin, 2007; 2008). Hierbij is het van belang om te weten dat veel ouders niet weten waar zij met hun vragen terecht kunnen (Berg, Gun, Kierczak, Kooij & Wulp, 2005). Het is voor veel ouders onduidelijk waar de eerstelijns hulpverlening zich bevindt (Yperen, 2009; Egten, Zeijl, Hoog, Nankoe, & Petronia, 2008).

Ouders, jongeren en professionals bewegen zich tegenwoordig allemaal online (Pons, Kroon, & Durand, 2012) en daarmee lijkt het voor de hand te liggen dat het CJG hier op inspeelt. Als CJG's niet meegaan met deze ontwikkeling betekent dat, dat zij het contact met (jonge) ouders en jongeren dreigen te verliezen (Pons, Kroon, & Durand, 2012). Een CJG moet dus aansluiting vinden op het nieuwe (digitale) leven van ouders en opgroeiende kinderen (Pons, Kroon, & Durand, 2012).

Om dichterbij ouders te kunnen staan, overweegt het Centrum voor Jeugd en Gezin Hoeksche Waard (CJG HW) om 'social media' in de vorm van Twitter, Facebook en/of Hyves te gebruiken voor advies en ondersteuning bij allerlei vragen over opvoeden en opgroeien. De doelstelling van dit onderzoek is het verkrijgen van inzicht in de mogelijkheden voor het CJG HW voor het gebruik van social media in het contact met ouders. Hierbij is het belangrijk om te onderzoeken hoe andere Nederlandse CJG's momenteel al social media gebruiken. Daarnaast is het belangrijk om te weten wat de ouders in de Hoeksche Waard van het idee vinden om contact te hebben met het CJG HW via social media en wat hierbij hun wensen en verwachtingen zijn (*needs-assessment*). Hierdoor kan niet alleen een beeld gecreëerd worden over de mogelijkheden, maar ook een inventarisatie gemaakt worden van de behoeftes van ouders. Om de doelstelling te kunnen realiseren staat de volgende onderzoeksvraag in dit verslag centraal:

'Wat zijn de mogelijkheden voor het Centrum voor Jeugd en Gezin Hoeksche Waard om social media te gebruiken in het contact met ouders en welke wensen en verwachtingen hebben ouders hierbij?'

Het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)

Om de versnippering in de Nederlandse jeugdzorg tegen te gaan stelde het kabinet Balkenende IV in 2007 het Ministerie van Jeugd en Gezin in. De versnippering was in die tijd het kenmerk van de jeugdhulpverlening: meerdere instellingen en overheden waren betrokken bij hetzelfde kind of gezin (Eijck, 2006). De voormalige Minister van Jeugd en Gezin André Rouvoet ging er in zijn programmaministerie van uit dat alle kinderen en jongeren, ongeacht culturele achtergrond of handicap, alle kansen moesten krijgen om veilig te kunnen opgroeien (Programmaministerie Jeugd en Gezin, 2007). Om dit beleid van Jeugd en Gezin te realiseren diende iedere Nederlandse gemeente vóór 2012 een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) te hebben geopend. Per Nederlandse gemeente moest tenminste één fysiek inlooppunt zijn. Een CJG is een instelling voor jeugdzorg op gemeentelijk niveau. De kernpartners die in een CJG gingen samenwerken zijn, de jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau en GGD), het opvoedbureau en Bureau Jeugdzorg in een schakel met onderwijsvoorzieningen (Programmaministerie Jeugd en Gezin, 2008). Een Nederlands CJG is te vergelijken met de Engelse *Sure Start Children's Centres*, de Zweedse *Familjecentraler* (gezinscentra) en *Socialtjänst* en de Belgische Kind en Gezin en Centra Leerlingenbegeleiding (RIVM, 2011).

Het ministerie wilde met de CJG's in het jeugdstelsel voorzieningen treffen die beter waren dan voorheen. Een drietal doelen vormt de basis van de bestaande CJG's. Het eerste doel: Het bevorderen van de algemene gezondheid, opvoeding en ontwikkeling van de jeugd. Het tweede doel: Het voorkomen van problemen bij gezondheid, ontwikkeling, opgroeien en opvoeden. Het laatste doel: Het verhelpen of hanteerbaar maken van (beginnende) problemen. Deze doelen moeten worden uitgevoerd voor en met alle jeugdigen van 0-23 jaar en hun ouders, verzorgers en opvoeders. Voor het bereiken van deze doelen zijn er voor het CJG vier kerntaken benoemd. De eerste kerntaak: Signaleren en toeleiden. De tweede kerntaak: Voorlichting, advies en pedagogische ondersteuning. De derde kerntaak: Organiseren integrale zorg en coördinatie van zorg en monitoren. De laatste kerntaak: Screenen en vaccineren (Yperen, Prinsen, & Nota, 2012; Yperen, 2009).

Het CJG moet ouders op laagdrempelige wijze opvoed- en opgroei-ondersteuning aanbieden. Deze ondersteuning bestaat uit alle activiteiten met als doel het verbeteren van de opvoedsituatie en het wegnemen van opvoedingsvragen (Programmaministerie Jeugd en Gezin, 2007; 2009 Yperen, 2009). Opvoedingsvragen zijn alle vragen, zorgen of problemen van ouders met betrekking tot het gedrag, de gezondheid, de ontwikkeling en opvoeding van hun kinderen (Leseman & Hermanns, 2002). Behoeftte aan opvoedingsondersteuning ontstaat wanneer de vragen van ouders belastend zijn voor hen zelf en wanneer hun copingstrategieën

naar eigen beleving te kort schieten (Berg et al., 2005). Dit heeft tot gevolg dat ouders vaak pas hulp gaan zoeken als er sprake is van een crisissituatie, dit leidt in sommige gevallen tot onnodige beroepen op de tweedelijns hulpverlening (Yperen, 2009; Egten et al., 2008).

Ouders en opvoedingsvragen

De meest recente cijfers over opvoedingsvragen laten zien dat 36% van de Nederlandse huishoudens met thuiswonende kinderen van 0 tot 18 jaar vragen heeft over de opvoeding van één of meerdere van hun kinderen (CBS, 2008). Ouders hebben vooral vragen over: Opvoeding in het algemeen, emotionele problemen, schoolprestaties van hun kinderen en gedragsproblemen (CBS, 2008; Porter & Ispa, 2012; Tsuneyoshi & Boocock, 1997; Connell-Carrick, 2006; Hermanns, 2009; Ince, 2008; Zeijl, Crone, Wiefferink, Keuzenkamp, & Reijneveld, 2005). Dat ouders opvoedingsvragen hebben betekent niet dat zij ook problemen hebben met de opvoeding van het kind (Ince, 2008). De vragen en problemen waar ouders tegen aanlopen, zijn vaak de normale problemen die samengaan met de ontwikkelingsfase van het kind (Yperen, 2009). Deze opvoedingsvragen zijn van alle tijden, alle culturen en alle gemeenschappen, kortom het zijn universele opvoedingsvragen (Hermanns, 2009). De meeste ouders (bijna 50%) hebben opvoedingsvragen over kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar (Fuligni & Brooks-Gunn, 2002). Opvoedingsvragen kunnen worden onderverdeeld in vier categorieën, oplopend van lichte opvoedingsvragen tot zware opvoedingsvragen: Alledaagse opvoedingsvragen (42,5%), opvoedingsspanning (47,3%), opvoedingscrisis (7,2%) en opvoedingsnood (3,0%) (Ligtermoet & Pennings, 2006). Uit onderzoek blijkt dat opvoedingsvragen vooral spelen bij: Gezinnen die leven onder de armoedegrens, eenoudergezinnen, gezinnen met niet-westerse ouders, ouders van jongens, ouders van peuters en basisschoolkinderen, laagopgeleide ouders, ouders van kleine gezinnen en gezinnen met één werkende ouder (Ince, 2008).

De behoefte aan opvoedingsondersteuning

Vragen over de opvoeding van kinderen, ouders die zich onzeker voelen of ouders die zich zorgen maken over hun kinderen, het hoort er allemaal bij (Hermanns, 2009; Bot et al., 2008). Één op de drie ouders die soms of vaak opvoedingsvragen en/of -problemen heeft, heeft behoefte aan ondersteuning (Hermanns, 2009). Behoefte aan opvoedingsondersteuning ontstaat wanneer een verschil bestaat tussen de taken die horen bij het ouderschap en de middelen die ouders beschikbaar hebben om aan deze taken te voldoen (Williford, Calkins, & Keane, 2007). Dit verschil in ouderschapstaken en middelen kan ontstaan wanneer ouders een

te grote draaglast ervaren. De behoefte aan opvoedingsondersteuning kan aan de andere kant ook ontstaan door te weinig veerkracht van ouders (Bakel & Riksen-Walraven, 2002). Of ouders daadwerkelijk opvoedingsondersteuning gaan zoeken, hangt samen met de behoefte en verwachtingen. Ouders verwachten: Iemand die ze kunnen vertrouwen, zonder afspraak terecht te kunnen, over alle opvoedonderwerpen te kunnen praten, eerst een luisterend oor en vervolgens advies en hulp, een professional die serieus is en de ouder niet betuttelt, professionals die rekening houden met cultuur, professionals die de weg naar hulp kennen en dat er in eerste instantie geen registratie plaatsvindt (Snijders, 2006; Hoogenboezem & Meer, 2009). De voorkeur voor een bepaalde vorm van steun, hangt samen met de opvoedingsvraag van ouders (Diekstra et al., 2010; Ligtermoet & Pennings, 2006). De meeste ouders hebben behoefte aan laagdrempelige opvoedingsondersteuning buiten hun informele netwerk. Veel ouders zijn tevreden met de ondersteuning die zij op dit moment krijgen, echter is er een aantal groepen ouders die niet voldoende steun ontvangt (Ince, 2008).

Waar gaan ouders naar toe met hun vragen over opvoeden en opgroeien

De media, het informele netwerk en het formele netwerk lijken het meest beschikbaar te zijn voor ouders bij het oplossen en bespreken van opvoedingsvragen (Berg et al., 2005; Berkule-Silberman, S.B., Dreyer, B.P., Huberman, H.S., Klass, P.E., & Mendelsohn, A.L., 2010). Met behulp van media kunnen ouders op een laagdrempelige manier opvoedingsinformatie verkrijgen. Tegenwoordig maken bijna alle ouders gebruik van het internet en weten zij niet alleen de weg te vinden naar specifieke websites over opvoeden, maar zoeken ouders ook zelf met behulp van een zoekmachine antwoorden op hun vragen. Naast het internet is het lezen van opvoedboeken geliefd onder ouders (Khoo, Bolt, Babl, Jury & Goldman, 2008). Daarnaast lezen ook veel meer ouders een opvoedtijdschrift, ouders ervaren de opvattingen van deskundigen en de verhalen van andere ouders als ondersteunend en relativerend. Deze genoemde vormen van media zijn vooral populair onder hoogopgeleide ouders (Sarkadi & Bremberg, 2005).

Het informele netwerk dat wordt geraadpleegd bij vragen telt drie hoofdgroepen. In situaties waarin ouders met een partner samenleven, wordt de partner als meest belangrijke informele persoon genoemd. Vaak geeft het een ouder al voldoening om informatie met een partner te delen. (Berg et al., 2005; Distelbrink, Lucassen, & Hooghiemstra, 2005). De tweede groep wordt gevormd door familie, dit wordt door ouders verschillend ervaren. Dit hangt samen met de relatie tussen ouders en de familie. De ene ouder kan opvoedingsvragen makkelijk bespreken met bijvoorbeeld een zus of een moeder, terwijl het voor de andere

ouders meer voor de hand ligt om zelf vraagstukken op te lossen (Berg et al., 2005; Distelbrink, Lucassen, & Hooghiemstra, 2005; Berkule-Silberman, et al., 2010). Als derde wordt het praten met vrienden over het algemeen als zeer prettig ervaren. Bij vrienden kunnen ouders vrijuit praten. Praten met vrienden zorgt niet altijd voor oplossingen, maar werkt wel ondersteunend (Berg et al., 2005; Distelbrink, Lucassen, & Hooghiemstra, 2005; Ateah, 2003).

Het formele netwerk is in tegenstelling tot de media en het informele netwerk minder geliefd onder ouders. Het consultatiebureau wordt door de meeste ouders als belangrijk gezien. De professionals van het consultatiebureau zijn bekend bij ouders. De drempel om vragen te stellen, ligt hierdoor laag. De meeste ouders zien de voormalige schoolarts niet als vervanging van het consultatiebureau. De periode tussen het laatste consult op het consultatiebureau en het eerste consult bij de schoolarts wordt als te lang ervaren. Evenals de periode tussen het eerste en tweede consult bij de schoolarts (Berg et al., 2005). Tenslotte is de huisarts een formele schakel in het netwerk van ouders. Ouders vinden de huisarts niet direct de aangewezen persoon om te raadplegen bij het hebben van opvoedingsvragen (Berg et al., 2005; Bernhardt & Felter, 2004).

Bekendheid van ouders met het aanbod van opvoedvoorzieningen

Bekend is dat niet alle ouders gebruik maken van opvoedingsondersteuning, de bekendheid van opvoedvoorzieningen is verschillend voor diverse groepen ouders. Helaas weten enerzijds opvoedvoorzieningen bepaalde groepen ouders niet te bereiken, anderzijds zijn er nog vele ouders in Nederland die de weg naar opvoedvoorzieningen niet weten te vinden (Berg et al., 2005; Yperen, 2009; Egten et al., 2008; Programmaministerie Jeugd en Gezin, 2007; 2008). Een verklaring hiervoor kan zijn dat opvoedvoorzieningen niet inspelen op de taal en het geloof van bepaalde groepen ouders. Deze groepen ouders weten op hun beurt niet waar zij welk type hulp kunnen krijgen (Berg et al., 2005). Daarnaast is het voor opvoedvoorzieningen ook lastig om de zogenoemde 'multi probleem gezinnen' te bereiken. Multi probleem gezinnen zijn gezinnen die problemen hebben op meerdere levensterreinen (sociaaleconomische positie, relatie- en of familieproblemen, financiële zorgen, cultuurproblemen). Bij deze gezinnen staan eventuele opvoedingsvragen vaak niet centraal en heeft dan ook vaak geen prioriteit om opgelost te worden. Opvoedingsvragen komen in multi probleem gezinnen daarom vaak op de tweede plaats (Berg et al., 2005). De groep ouders die voor opvoedvoorzieningen daarentegen wel makkelijk te bereiken is, zijn de hoogopgeleide ouders. De groep hoogopgeleide ouders kent de weg naar opvoedvoorzieningen, zij hebben

vaak al voldoende aan informatie via de verschillende mediakanalen van opvoedvoorzieningen (Berg et al., 2005).

Digitalisering van de Nederlandse maatschappij

De Nederlandse maatschappij is constant onderhevig aan veranderingen, de maatschappij digitaliseert steeds meer en meer. Van een industriële maatschappij is de Nederlandse maatschappij veranderd in een informatiemaatschappij (Meijnckens, 2011). In het dagelijks leven wordt men steeds vaker met nieuwe vormen van informatie en communicatie geconfronteerd. Het ontstaan van internet heeft geleid tot de doorbraak van deze maatschappelijke verandering (Meijnckens, 2011). Tegenwoordig gebruikt 87% van de Nederlandse huishoudens dagelijks een computer, en 94% van deze huishoudens heeft toegang tot het internet. Daarnaast telt Nederland 6 miljoen mobiele internetters (CBS, 2012). Door de digitalisering van de maatschappij beschikt men enerzijds makkelijker over informatie en over meer informatie, anderzijds zijn miljoenen mensen online met elkaar verbonden in digitale netwerken. Het is niet alleen mogelijk elkaar los van tijd en plaats te vinden, maar men kan ook een netwerk opbouwen en met elkaar communiceren (Meijnckens, 2011).

Internet wordt naast een bron van informatie, ook gebruikt als een nieuwe manier van ontmoeten van mensen. Internetgebruikers kunnen namelijk in online sociale netwerken met elkaar verbonden worden. De leden van de sociale netwerken hebben instrumenten nodig om met elkaar te kunnen communiceren. Deze communicatie instrumenten worden gevormd door social media, dit is een nieuwe vorm van communicatie tussen personen. Verschillende social media instrumenten zoals Twitter en Facebook faciliteren de belangrijke behoeften van mensen, namelijk samenwerken, informatie/kennis delen, spelen, ontmoeten en creëren. Nog maar weinig organisaties maken gebruik van social media. De kern van social media gebruik door organisaties vormt het creëren van een online identiteit om vervolgens daarmee door middel van social media te communiceren met netwerken die van belang zijn voor de organisaties (Lanting, 2010). In de situatie van CJG's zijn deze netwerken bijvoorbeeld, ouders, jongeren/jeugdigen en onderwijsinstellingen.

Wat zijn social media

Om deel te kunnen nemen aan een open interactie platform zijn interactieve webapplicaties nodig. Social media is een verzameling van websites en applicaties die

(sociale) interactie ondersteunen. Een eenduidig algemeen geaccepteerde definitie van social media is er (nog) niet. In dit onderzoeksverslag wordt de volgende definitie gehanteerd: “Social media zijn nieuwe media gekenmerkt door het sociale karakter. Het is de benaming voor online platforms waar internetgebruikers, met geen of weinig tussenkomst van een professionele redactie, de inhoud van een website verzorgen”. Social media heeft daarbij de intentie om gebruikt te worden voor het delen van meningen, inzichten en ervaringen. Social media kent de volgende twee eigenschappen: Social media moet interactie mogelijk maken, het delen, reageren en doorsturen van teksten, afbeeldingen, geluiden en/of beelden en de elementen moeten gepubliceerd worden en social media moet doorzoekbaar zijn voor andere aangesloten gebruikers (Lanting, 2010).

Verschillende vormen van social media

Social media kan onderverdeeld worden in verschillende soorten social media. De vorm van social media die in dit onderzoeksverslag centraal staat, zijn de online sociale netwerken. Online sociale netwerken zijn de meest gebruikte vorm van social media in Nederland. Dit zijn online toepassingen die het mogelijk maken voor gebruikers om een persoonlijke pagina aan te maken en andere gebruikers uit te nodigen om vervolgens het contact met elkaar te onderhouden via deze websites (Kaplan & Haenlein, 2010).

Nederland kent vijf grote toepassingsmogelijkheden op het gebied van online sociale netwerken: Hyves, Facebook, LinkedIn, Twitter en YouTube. Dit onderzoek gaat alleen in op de sociale netwerken Hyves, Facebook en Twitter. Hyves is de grootste social netwerksite met ongeveer tien miljoen leden in Nederland (iZovator, 2011). Op Hyves kan men als persoon, groep of organisatie lid worden en een profielpagina aanmaken. Een profielpagina bestaat uit persoonlijke voorkeuren. Naast het onderhouden van een profielpagina, kunnen leden elkaar online korte berichten (krabbels), afbeeldingen en video's versturen (iZovator, 2011). Facebook lijkt in veel opzichten op Hyves, ook de leden van Facebook hebben een profielpagina en kunnen elkaar berichten, afbeeldingen en video's versturen. Facebook heeft daarentegen een internationaal karakter. Twitter is een medium waar berichtjes van maximaal 140 karakters kunnen worden geschreven, over wat iemand aan het doen is. Deze berichtjes worden 'tweets' genoemd. Tweets kunnen via e-mail, sms, de Twitter app of de website verstuurd worden. Personen die elkaar volgen, kunnen deze tweets van elkaar lezen (iZovator, 2011).

Opvoedingsondersteuning met behulp van internet

Opvoedingsondersteuning die aangeboden wordt via internet, wordt door de meeste ouders als laagdrempelig beschouwd. Het internet wordt door ouders steeds vaker gebruikt als bron om opvoedingsinformatie op te zoeken. Uit internationaal onderzoek is gebleken dat de meerderheid van ouders het internet gebruiken als bron van informatie over opvoeden en opgroeien van kinderen, en veel minder voor andere doeleinden (Khoo et al., 2008; Bernhardt & Felter, 2004). Volgens opvoedvoorzieningen kunnen zij online veel meer ouders bereiken en is de hoeveelheid informatie die zij ouders kunnen geven groter. Opvoedvoorzieningen zijn dan ook tevreden met deze manier van opvoedingsondersteuning (O'Connor & Madge, 2004; Bekkers & Meijer, 2010; Nikken, 2007; Valkenburg, Peter, & Schouten, 2006).

Het nadeel van het zoeken naar opvoedingsondersteuning op internet is dat informatie misleidend kan zijn en soms zelfs foutief (Pandolfini, Impicciatore, & Bonati, 2000; Eysenbach, Powell, Kuss & Sa, 2002). De kwaliteit van informatie op het internet is zorgwekkend, er is niet alleen sprake van onbetrouwbare informatie, maar men wordt ook overladen met (opvoed)informatie. Internetgebruikers weten niet meer waar zij moeten zoeken door de vele keuzes die het internet biedt (Eysenbach & Köhler, 2002; Purcell, Wilson & Delamothe, 2002). Andere nadelen van opvoedingsondersteuning via internet zijn dat het bij hulpverlening op afstand niet duidelijk is of ouders de adviezen en tips toepassen in hun opvoeding. Ouders kunnen informatie tot zich nemen, maar het is dan onduidelijk of zij er werkelijk iets mee doen en of zij de adviezen wel volledig doorlopen en niet vroegtijdig laten voor wat het is. Zonder begeleiding haken ouders sneller van adviezen af (Riper, Smit, Zander, Conijn, Kramer & Mutsaers, 2007).

Ondanks deze nadelen van opvoedingsondersteuning via internet, blijken ouders weldegelijk baat te hebben bij opvoedingsondersteuning die hen via het internet wordt aangeboden (Beall, Golladay, Greenfield, Hensinger & Biermann, 2002; Semere, Karamanoukian, Levitt, Edwards, Murero, D'Ancona, Donias, & Glick, 2003; Tuffrey & Finley, 2002; Wainstein, Sterling-Levis, Baker, Taiatz & Brydon, 2006). Veel ouders zijn positief over de opvoedinformatie die zij vinden op internet. In vergelijking met de opvoedinformatie die ouders van deskundigen krijgen, vinden ze de opvoedinformatie op internet toegankelijker en meer actueel (O'Connor & Madge, 2004). Ouders vinden de opvoedinformatie op internet een goede manier om daarmee hun kennis en begrip omtrent opvoeden en opgroeien te verbeteren (Wainstein et al., 2006).

Opvoedingsondersteuning door Nederlandse CJG's met behulp van sociale netwerksites

Een CJG moet aansluiting vinden op het nieuwe (digitale) leven van ouders en opgroeiende kinderen. Opvoedhulp via internet sluit goed aan bij de wensen van ouders van nu (Egten et al., 2008). Door een social media kanaal in gebruik te nemen, kunnen CJG's ouders niet alleen laagdrempelig betrouwbare en aansprekende informatie over opvoeden en opgroeien aanbieden, maar kan het CJG ook de interactie tussen CJG professionals en ouders stimuleren (Prinsen, L'Hoir, Ruiters, Oudhof, Kamphuis, Wolff, & Alpay, 2012).

Om inzicht te krijgen in het aanbod opvoedingsondersteuning aangeboden door Nederlandse CJG's met behulp van social media is voorafgaand aan dit onderzoek een inventarisatiestudie gedaan. In januari gebruikte 79 Nederlandse CJG's (24,8%) social media in het contact met ouders, 16,5% van deze CJG's gebruikten zelfs twee verschillende vormen van social media. De landelijke cijfers per social media vorm waren als volgt: van de 319 Nederlandse CJG gebruikte 21% Twitter, 7% Facebook en 1% Hyves (inventarisatie januari 2013, zie Bijlage 2). Het is belangrijk om te weten welke factoren het gebruik van het toekomstige CJG HW social media kanaal kunnen voorspellen.

In dit onderzoek zal worden onderzocht wat de mogelijkheden voor het Centrum voor Jeugd en Gezin Hoeksche Waard zijn om social media te gebruiken in contact met ouders en welke wensen en verwachtingen ouders hierbij hebben. Dit zal besproken worden aan de hand van de volgende deelonderwerpen:

- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- De behoefte aan professionele opvoedingsondersteuning
- Het gebruik van social media bij opvoedingsvragen
- Een needs-assessment naar het gebruik van het toekomstige social media kanaal van het CJG HW

Methode

Procedure en participanten.

In een tijdsperiode van 6 weken werd dagelijks door de onderzoeker een CJG locatie bezocht, roulerend tussen de negen verschillende CJG locaties in de Hoeksche Waard. Aan alle ouders die op de betreffende momenten het CJG HW hadden bezocht, werd gevraagd of zij een enquête wilden invullen (op papier). De ouders hadden diverse redenen voor het bezoek aan het CJG HW. Ongeveer de helft van de ouders (49,8%) bezocht de locatie voor een vaccinatie voor hun kind, de overige ouders kwamen vooral voor het consultatiebureau (50,2%). Aan het onderzoek hebben uiteindelijk ruim tweemaal zoveel 481 ouders deelgenomen.

Meetinstrumenten

De enquête die ouders invulde bestond uit 28 vragen en vroeg ouders om mee te denken over hoe het CJG HW social media kan gaan gebruiken om ouders te bereiken. De enquête was een zelf ontworpen vragenlijst, waarin ouders vragen werden gesteld over demografische gegevens, vragen over de hoeveelheid opvoedingsvragen, het raadplegen van formele en informele netwerken bij opvoedingsvragen, het gebruik van het CJG HW, vragen over behoefte aan professionele opvoedingsondersteuning, behoefte aan passieve en actieve professionele opvoedingsondersteuning via social media, vragen over social media gedrag van ouders en een needs-assessment naar de wensen en verwachtingen van ouders over het toekomstig social media kanaal van het CJG HW.

Data-analyse

De data werden geanalyseerd in 'SPSS' (Vocht, 2008). Om te bepalen wat de mogelijkheden zijn voor het CJG HW om social media te gebruiken in het contact met ouders, werden diverse frequenties berekend. Om te bepalen of er een samenhang bestond tussen diverse variabelen, werden kruistabellen gemaakt en Chi-kwadraten (χ^2) berekend. Om te beoordelen of er daarnaast ook factoren waren die het toekomstig gebruik van het CJG HW social media kanaal voor ouders konden voorspellen werden er logistische regressie analyses gemaakt.

Resultaten

Participanten

Aan het onderzoek hebben 481 ouders uit de Hoeksche Waard deelgenomen, waarvan 425 moeders (88,4%) en 49 vaders (10,2%). De gemiddelde leeftijd van de ouders was 36,28 jaar ($SD = 7.10$). Wat betreft het opleidingsniveau hadden de meeste ouders een laag/gemiddeld opleidingsniveau (56,5%), gevolgd door ouders met een hoog opleidingsniveau (43,5%). De ouders hadden gemiddeld twee kinderen ($SD = 1.12$), waarvan de gemiddelde leeftijd van het oudste kind 7,21 jaar ($SD = 5.60$) was en de gemiddelde leeftijd van het jongste kind 4,28 jaar ($SD = 4.31$) (zie Tabel 1). De meerderheid van de ouders woonde in een dorp met een CJG locatie (81,1%), de andere ouders woonden in een dorp zonder CJG HW locatie (zie Tabel 2).

Tabel 1
Demografische kenmerken

	Aantal	Percentage	<i>M</i>	<i>SD</i>
Geslacht ouders				
Vrouw	432	89,8%		
Man	49	10,2%		
Leeftijd ouders				
Ouders t/m 35 jaar	233	48,4%	36,28	7,10
Ouders vanaf 36 jaar	248	51,6%	30,36	3,45
Opleidingsniveau ouders				
Laag- en gemiddeld opgeleid	272	56,5%		
Hoogopgeleid	209	43,5%		
Gezinsgrootte				
Gezin met 1 kind	136	28,3%	2,13	1,09
Gezin met meerdere kinderen	345	71,7%		
Leeftijd oudste kind in gezin				
Oudste kind tot 8 jaar	276	57,4%	7,21	5,60
Oudste kind vanaf 9 jaar	205	42,6%	3,16	2,91
Leeftijd jongste kind in gezin				
Jongste kind tot 2 jaar	247	51,4%	4,28	3,96
Jongste kind vanaf 3 jaar	234	48,6%	.40	.68
			7,79	3,04

Tabel 2

Woonplaatsen participanten

Dorp met CJG HW locatie			Dorp zonder CJG HW locatie		
	Aantal	Percentage		Aantal	Percentage
Oud-Beijerland	165	34,3%	Heinenoord	34	7,1%
Strijen	92	19,1%	Numansdorp	32	6,7%
Klaaswaal	31	6,4%	Goudswaard	9	1,9%
Mijnheerenland	25	5,2%	Mookhoek	7	1,5%
Zuid-Beijerland	23	4,8%	Strijensas	4	0,8%
's-Gravendeel	20	4,2%	Westmaas	3	0,6%
Nieuw-Beijerland	18	3,7%	Maasdam	2	0,4%
Puttershoek	12	2,5%			
Piershil	4	0,8%			
Totaal	390	81,1%	Totaal	91	18,9%

Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning

Opvoedingsvragen. De meerderheid van de ouders (88,4%) rapporteerde weleens *opvoedingsvragen* te hebben over de opvoeding van één of meerdere van hun kinderen. Iets meer dan een derde van de ouders (34,1%) had regelmatig (minstens één keer per maand) *opvoedingsvragen*. Bij 40% van deze ouders kon zelfs gesproken worden over wekelijkse momenten waarop zij *opvoedingsvragen* hadden (zie Tabel 3). Het hebben van *opvoedingsvragen* leek niet significant samen te hangen met de demografische kenmerken van ouders of kinderen. Alle ouders hadden relatief evenveel *opvoedingsvragen*.

Opvoedingsondersteuning. De meeste ouders (75,7%) raadpleegden bij *opvoedingsvragen* hun *formele netwerk*, terwijl 72,3% van de ouders bij *opvoedingsvragen* het *informele netwerk* raadpleegde. Ook waren er ouders die bij *opvoedingsvragen* zowel hun *informele* als *formele* netwerk raadplegen (42,4%). Een klein deel van de ouders (2,9%) gaf aan geen van beide netwerken te raadplegen (zie Tabel 3).

Informele netwerk. Het raadplegen van *het informele netwerk* (zie Tabel 4) hing significant samen met de leeftijd van ouders, $\chi^2(476) = 5,40, p < .05$, de leeftijd van het kind, $\chi^2(468) = 5,82, p < .05$ en de hoeveelheid *opvoedingsvragen*, $\chi^2(462) = 7,03, p < .01$. Het *informele* netwerk werd vaker geraadpleegd door relatief jonge ouders, met jonge kinderen en met relatief veel *opvoedingsvragen*.

Tabel 3

Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning

Hoe vaak hebben ouders opvoedingsvragen?					
	Aantal	Percentage		Aantal	Percentage
Minder dan 1 keer per maand	261	54,3%	Geen/weinig	415	86,3%
1 keer per maand	98	20,4%	Regelmatig/vaak	66	13,7%
Nooit	56	11,6%			
1 keer per week	45	9,4%			
2-3 keer per week	12	2,5%			
Dagelijks	9	1,9%			

Waar gaan ouders naar toe met hun opvoedingsvragen?					
	Aantal	Percentage		Aantal	Percentage
Familie/vrienden/buren	348	72,3%	Formeel netwerk	364	75,7%
CJG	214	44,5%	Informeel netwerk	348	72,3%
Huisarts	97	20,2%			
School/kinderopvang	53	11,0%			
Anders	53	11,0%			
Zoekt geen hulp	14	2,9%			

Op welke manier raadplegen ouders het CJG HW bij opvoedingsvragen?		
	Aantal	Percentage
Inlooppunt	185	38,5%
Telefonisch	104	21,6%
Website	88	18,3%
E-mail	41	8,5%

Hebben ouders behoeften aan professionele opvoedingsondersteuning?					
	Aantal	Percentage		Aantal	Percentage
Nee	234	53,8%	Nee	259	53,8%
Misschien	182	37,8%	Ja	222	46,2%
Ja	40	8,3%			
Ik weet het niet	25	5,2%			

Hebben ouders behoeften aan passieve professionele opvoedingsondersteuning via social media?					
	Aantal	Percentage		Aantal	Percentage
Misschien	212	44,1%	Ja	322	66,9%
Nee	116	24,1%	Nee	159	33,1%
Ja	110	22,9%			
Ik weet het nog niet	43	8,9%			

Hebben ouders behoeften aan actieve professionele opvoedingsondersteuning via social media?					
	Aantal	Percentage		Aantal	Percentage
Misschien	198	41,1%	Ja	272	56,5%
Nee	163	33,9%	Nee	209	43,5%
Ja	74	15,4%			
Ik weet het niet	46	9,6%			

Tabel 4

Samenhang factoren met het raadplegen van het informele en formele netwerk bij opvoedingsvragen

		Informeel netwerk		Totaal	X ²	p
		Ja	Nee			
Leeftijd ouders	t/m 35 jaar	194	56	250	5,40	.020
	Vanaf 36 jaar	154	72	226		
	Totaal	348	128	476		
Leeftijd kind	t/m 8 jaar	241	74	312	5,82	.016
	Vanaf 9 jaar	103	53	156		
	Totaal	344	127	468		
Hoeveelheid opvoedingsvragen	Geen/weinig	280	116	396	7,03	.008
	Regelmatig/veel	57	9	66		
	Totaal	337	125	462		
		Formeel netwerk		Totaal	X ²	p
		Ja	Nee			
Leeftijd ouders	t/m 35 jaar	171	79	250	18,28	.000
	Vanaf 36 jaar	111	115	226		
	Totaal	282	194	476		
Opleidingsniveau ouders	Laag/midden	136	115	251	6,58	.010
	Hoog	136	70	206		
	Totaal	272	185	457		
Gezinsgrootte	Één kind	96	39	135	10,99	.001
	Meerdere kinderen	186	155	341		
	Totaal	282	194	476		
Leeftijd kind	t/m 8 jaar	215	100	315	29,18	.000
	Vanaf 9 jaar	66	90	156		
	Totaal	281	190	471		
Woonplaats	Dorp met CJG	234	177	411	6,22	.013
	Dorp zonder CJG	43	15	58		
	Totaal	277	192	469		
Hoeveelheid opvoedingsvragen	Geen/weinig	223	173	396	8,85	.003
	Regelmatig/veel	50	16	66		
	Totaal	273	189	462		

Formele netwerk. Het raadplegen van *het formele netwerk* (zie Tabel 4) hing significant samen met de leeftijd van ouders, $X^2(476) = 18,28, p < .001$, het opleidingsniveau van ouders, $X^2(457) = 6,58, p < .01$, de gezinsgrootte $X^2(476) = 10,99, p < .001$, de leeftijd van het kind, $X^2(471) = 29,18, p < .001$, de woonplaats, $X^2(469) = 6,22, p < .01$ en als laatste met het hebben van opvoedingsvragen, $X^2(462) = 8,85, p < .01$ (zie Tabel 5). Het formele netwerk werd vaker geraadpleegd door relatief jonge ouders, met een hoogopleidingsniveau, met één jong kind, uit een dorp zonder CJG HW locatie en met relatief veel opvoedingsvragen.

Behoeftte aan professionele opvoedingsondersteuning

Professionele opvoedingsondersteuning. Dat ouders opvoedingsvragen hebben betekent niet, dat zij behoefte hebben aan professionele opvoedingsondersteuning. De meerderheid van de ouders (53,8%) had geen behoefte aan professionele opvoedingsondersteuning tegenover 46,2% van de ouders die wel behoefte hadden aan professionele opvoedingsondersteuning (zie Tabel 3). De behoefte aan opvoedingsondersteuning hing significant samen met de gezinsgrootte, $\chi^2(481) = 10,29, p < .001$, opvoedingsvragen, $\chi^2(462) = 45,28, p < .001$ en het raadplegen van het formele netwerk voor opvoedingsondersteuning $\chi^2(476) = 14,41, p < .001$ (zie Tabel 5). Behoeftte aan professionele opvoedingsondersteuning kwam vaker voor bij ouders met één kind, met relatief veel opvoedingsvragen en voor wie het raadplegen van het formele netwerk voor opvoedingsondersteuning niet onbekend is.

Tabel 5

Samenhang factoren met behoefte aan professionele opvoedingsondersteuning en CJG HW-gebruik

		Behoeftte aan professionele opvoedingsondersteuning		Totaal	χ^2	<i>p</i>
		Ja	Nee			
Gezinsgrootte	Één kind	82	54	136	10,29	.001
	Meerdere kinderen	152	193	345		
	Totaal	234	247	481		
Hoeveelheid opvoedingsvragen	Geen/weinig	165	231	396	45,28	.000
	Regelmatig/veel	57	9	66		
	Totaal	222	240	462		
Raadplegen formeel netwerk	Ja	156	126	282	14,41	.000
	Nee	73	121	194		
	Totaal	229	247	476		
		CJG HW gebruik		Totaal	χ^2	<i>p</i>
		Ja	Nee			
Leeftijd ouders	t/m 35 jaar	157	93	250	67,74	.000
	Vanaf 36 jaar	57	169	226		
	Totaal	214	262	476		
Opleidingniveau ouders	Laag/midden	100	151	251	5,19	.023
	Hoog	104	102	206		
	Totaal	204	253	457		
Gezinsgrootte	Één kind	81	54	135	17,23	.000
	Meerdere kinderen	133	208	341		
	Totaal	214	262	476		
Leeftijd kind	t/m 8 jaar	185	130	315	70,05	.000
	Vanaf 9 jaar	28	128	156		
	Totaal	213	258	471		

Tabel 5 (Vervolg)

		CJG HW gebruik		Totaal	X ²	p
		Ja	Nee			
Woonplaats	Dorp met CJG	175	236	411	5,29	.021
	Dorp zonder CJG	34	24	58		
	Totaal	209	260	469		
Hoeveelheid opvoedingsvragen	Geen/weinig	165	231	396	11,04	.001
	Regelmatig/veel	42	24	66		
	Totaal	207	255	462		

Gebruik van CJG HW. Onder het raadplegen van het formele netwerk, valt ook het raadplegen van het CJG HW. Zoals te zien was in Tabel 3 maakte bijna de helft van de participanten (44,5%) gebruik van het aanbod van opvoedingsondersteuning aangeboden door het CJG HW. Dit kan opvoedingsondersteuning zijn in de vorm van een inlooppunt, de informatieve website, e-mail diensten en telefonische diensten (zie Tabel 3). Het raadplegen van het CJG HW hing significant samen met de leeftijd van ouders, $X^2(476) = 67,74, p < .001$, het opleidingsniveau van ouders, $X^2(457) = 5,19, p < .05$, de gezinsgrootte, $X^2(476) = 17,23, p < .001$, leeftijd kind, $X^2(471) = 70,05, p < .001$, de woonplaats, $X^2(469) = 5,29, p < .05$, en de hoeveelheid opvoedingsvragen, $X^2(462) = 11,04, p < .001$ (zie Tabel 5). Het CJG HW werd vaker geraadpleegd door relatief jonge ouders, met een hoogopleidingsniveau, één jong kind, uit een dorp zonder CJG HW locatie met betrekkelijk veel opvoedingsvragen.

Gebruik social media bij opvoedingsondersteuning

Social media en CJG-gebruik De behoefte aan professionele opvoedingsondersteuning via social media is aanwezig. Aan passieve professionele opvoedingsondersteuning via social media had 22,9% van de ouders behoefte, terwijl 44,1% van de ouders aangaf misschien behoefte te hebben aan passieve professionele opvoedingsondersteuning via social media. Aan actieve professionele opvoedingsondersteuning via social media had 15,4% van de ouders behoefte, 41,1% van de ouders gaf aan misschien behoefte te hebben aan actieve opvoedingsondersteuning via social media (zie Tabel 3).

De behoefte aan passieve professionele opvoedingsondersteuning hing significant samen met de leeftijd van ouders, $X^2(479) = 12,68, p < .001$, de gezinsgrootte $X^2(479) = 4,77, p < .05$, de leeftijd van het kind, $X^2(474) = 4,92, p < .05$, opvoedingsvragen, $X^2(360) = 8,10, p < .01$, behoefte aan formele opvoedingsondersteuning, $X^2(479) = 28,18, p < .001$, social media gebruik van ouders $X^2(477) = 65,91, p < .001$ en social media gebruik voor

opvoedingsondersteuning, $\chi^2(331) = 6,28, p < .05$ (zie Tabel 7). Behoeftte aan passieve professionele opvoedingsondersteuning via social media kwam vaker voor bij relatief jonge ouders, met één jong kind, relatief veel opvoedingsvragen, behoefte aan professionele opvoedingsondersteuning, ouders die actief waren op social media kanalen en ouders die social media gebruikten voor opvoedingsondersteuning.

Tabel 6

Social media gebruik

Hoeveel ouders maken gebruik van social media?					
	Aantal	Percentage		Aantal	Percentage
Ja	333	69,2%			
Nee	148	30,8%			
Hoe vaak gebruiken ouders social media?					
	Aantal	Percentage		Aantal	Percentage
Dagelijks	260	78,1%	Vaak/regelmatig	313	94,0%
2-3 keer per week	38	11,4%	Weinig	20	6,0%
Minder dan 1 keer per maand	17	5,1%			
1 keer per week	15	4,5%			
1 keer per maand	3	0,9%			
Welke soort(en) social media gebruiken ouders?					
	Aantal	Percentage		Aantal	Percentage
Facebook	303	64,0%			
Anders	148	30,8%			
Twitter	71	14,8%			
Hyves	28	5,8%			
Hoe vaak gebruiken ouders social media voor opvoedingsondersteuning?					
	Aantal	Percentage		Aantal	Percentage
Nooit	276	82,9%	Nee	276	82,9%
Minder dan 1 keer per maand	32	9,6%	Ja	57	17,1%
1 keer per maand	13	3,9%			
2-3 keer per week	7	2,1%			
1 keer per week	4	1,2%			
Dagelijks	1	0,3%			

Tabel 7

Samenhang factoren met de behoefte aan passieve en actieve professionele opvoedingsondersteuning via social media

		Behoeftte aan passieve opvoedingsondersteuning		Totaal	X ²	p
		Ja	Nee			
Leeftijd ouders	t/m 35 jaar	174	59	233	12,68	.000
	Vanaf 36 jaar	146	100	246		
	Totaal	320	159	479		
Gezinsgrootte	Één kind	101	35	136	4,77	.029
	Meerdere kinderen	219	124	343		
	Totaal	320	159	479		
Leeftijd kind	t/m 8 jaar	224	95	319	4,92	.027
	Vanaf 9 jaar	93	62	155		
	Totaal	317	157	474		
Hoeveelheid opvoedingsvragen	Geen/weinig	252	142	394	8,10	.004
	Regelmatig/veel	54	12	66		
	Totaal	306	154	360		
Behoeftte aan professionele opvoedingsondersteuning	Ja	183	50	233	28,18	.000
	Nee	137	109	246		
	Totaal	320	159	479		
Social media gebruik ouders	Ja	258	71	329	65,91	.000
	Nee	60	88	148		
	Totaal	318	159	477		
Social media gebruik voor opvoedingsondersteuning	Ja	56	6	62	6,28	.012
	Nee	204	65	269		
	Totaal	260	71	331		
		Behoeftte aan actieve opvoedingsondersteuning		Totaal	X ²	p
		Ja	Nee			
Leeftijd ouders	t/m 35 jaar	154	79	233	16,76	.000
	Vanaf 36 jaar	118	130	248		
	Totaal	272	209	481		
Gezinsgrootte	Één kind	91	45	136	8,29	.004
	Meerdere kinderen	181	164	345		
	Totaal	272	209	481		
Leeftijd kind	t/m 8 jaar	196	124	320	8,15	.004
	Vanaf 9 jaar	74	82	156		
	Totaal	270	206	476		
Hoeveelheid opvoedingsvragen	Geen/weinig	210	186	396	10,33	.001
	Regelmatig/veel	49	17	66		
	Totaal	259	203	462		
Behoeftte aan professionele opvoedingsondersteuning	Ja	166	68	234	38,41	.000
	Nee	106	141	247		
	Totaal	272	209	481		
Social media gebruik ouders	Ja	214	117	331	28,44	.000
	Nee	57	91	148		
	Totaal	271	208	479		
Social media gebruik voor opvoedingsondersteuning	Ja	55	9	64	15,44	.000
	Nee	161	108	269		
	Totaal	216	117	333		

De behoefte aan actieve professionele opvoedingsondersteuning hing significant samen met de leeftijd van ouders, $X^2(481) = 16,76, p < .001$, de gezinsgrootte $X^2(481) = 8,29, p < .01$, de leeftijd van het kind, $X^2(476) = 8,15, p < .01$, opvoedingsvragen, $X^2(462) = 10,33, p < .001$, behoefte aan formele opvoedingsondersteuning, $X^2(481) = 38,41, p < .001$, social media gebruik van ouders $X^2(479) = 28,44, p < .001$ en social media gebruik voor opvoedingsondersteuning, $X^2(333) = 15,44, p < .001$ (zie Tabel 7). Behoefte aan actieve professionele opvoedingsondersteuning via social media kwam vaker voor bij relatief jonge ouders, met één jong kind, veel opvoedingsvragen, behoefte aan professionele opvoedingsondersteuning, ouders die actief waren op social media kanalen en ouders die social media gebruikten voor opvoedingsondersteuning.

Social media gebruik. De meeste ouders uit de Hoeksche Waard zijn actief op social media (69,2%), de meerderheid van de social media gebruikers (78,1%) deed dit dagelijks, 15,9% wekelijks, 0,9% maandelijks en 5,1% minder dan 1 keer per maand. Facebook werd het meest gebruikt (64,0%), gevolgd door overige social media kanalen zoals LinkedIn en YouTube (30,8%), Twitter (14,8%) en Hyves (5,8%) (zie Tabel 6). Het gebruiken van social media leek niet significant samen te hangen met de demografische kenmerken van ouders.

De minderheid van de ouders gebruikte social media met als doeleinden opvoedingsondersteuning (17,1%), 7,5% van deze ouders deed dit maandelijks (zie Tabel 6). Het gebruiken van social media voor opvoedingsondersteuning leek niet significant samen te hangen met de demografische kenmerken van ouders.

Toekomstig gebruik van het CJG HW social media kanaal door ouders

Na een analyse via een logistische regressie-analyse bleken verschillende factoren voorspellend voor het gebruik van het toekomstige social media kanaal van het CJG HW.

Het passieve gebruik van het toekomstige social media kanaal van het CJG HW kon voorspeld worden door de leeftijd van ouders, $\beta(428) = -.676, p < .05$, het raadplegen van het formeel netwerk bij opvoedingsvragen, $\beta(428) = .671, p < .01$, de behoefte aan professionele opvoedingsondersteuning, $\beta(428) = .708, p < .001$ en het social media gebruik van ouders, $\beta(428) = -1.849, p < .001$ (zie Tabel 8). Jongere ouders, ouders die het formele netwerk raadplegen bij opvoedingsvragen, ouders die behoefte hebben aan professionele opvoedingsondersteuning en ouders die actief zijn op social media zullen het toekomstige social media kanaal van het CJG HW passief gaan gebruiken. Het passief gebruik van het toekomstig social media kanaal van het CJG HW werd niet voorspeld door het opleidingsniveau van ouders, de gezinsgrootte, de leeftijd van het kind, of ouders in een dorp

woonden met een CJG HW locatie, de hoeveelheid opvoedingsvragen en of ouders het informele netwerk raadpleegden bij opvoedingsvragen.

Tabel 8

Voorspellende factoren voor gebruik van een CJG HW social media kanaal

<i>Voorspellende factoren voor passief gebruik van een CJG HW social media kanaal</i>						
	β	S.E.	Wald	df	p	Exp(β)
Leeftijd ouders	-,676	,304	4,962	1	.026	,509
Opleidingsniveau ouders	-,017	,236	,005	1	.943	,983
Gezinsgrootte	,094	,284	,111	1	.739	1,099
Leeftijd kind	,055	,318	,030	1	.862	1,057
Woonplaats	-,150	,358	,177	1	.674	,860
Hoeveelheid opvoedingsvragen	,481	,408	1,391	1	.238	1,618
Raadplegen formeel netwerk	,671	,246	7,450	1	.006	1,955
Raadplegen informeel netwerk	-,093	,269	,120	1	.729	,911
Behoefte aan formele opvoedingsondersteuning	,708	,183	14,945	1	.000	2,030
Social media gebruik	1,849	,250	54,497	1	.000	6,353
Constant	-1,553	,630	6,077	1	.014	,212
<i>Voorspellende factoren voor actief gebruik van een CJG HW social media kanaal</i>						
	β	S.E.	Wald	df	p	Exp(β)
Leeftijd ouders	-,563	,281	4,007	1	.045	,570
Opleidingsniveau ouders	-,159	,220	,523	1	.469	,853
Gezinsgrootte	-,144	,262	,301	1	.583	,866
Leeftijd kind	-,112	,300	,141	1	.708	,894
Woonplaats	-,315	,338	,867	1	.352	,730
Hoeveelheid opvoedingsvragen	,280	,359	,608	1	.435	1,323
Raadplegen formeel netwerk	,677	,229	8,755	1	.003	1,968
Raadplegen informeel netwerk	,006	,251	,001	1	,982	1,006
Behoefte aan formele opvoedingsondersteuning	,779	,169	21,160	1	.000	2,180
Social media gebruik	1,195	,238	25,128	1	.000	3,305
Constant	-1,362	,584	5,438	1	.020	,256

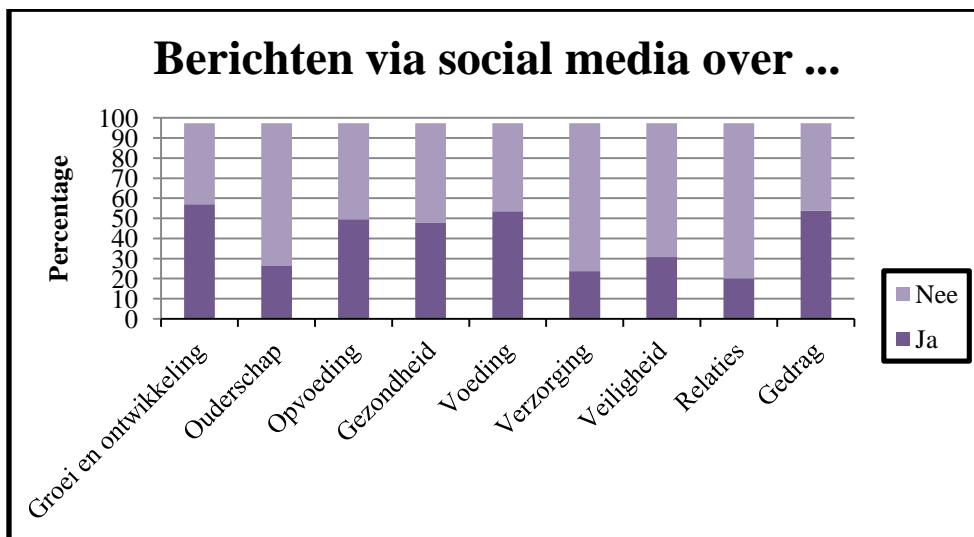
Het actieve gebruik van het toekomstige social media kanaal van het CJG HW kon voorspeld worden door de leeftijd van ouders, β (428) = $-.563$, $p < .05$, het raadplegen van het formeel netwerk bij opvoedingsvragen, β (428) = $.677$, $p < .01$, de behoefte aan professionele opvoedingsondersteuning, β (428) = $.779$, $p < .001$ en het social media gebruik van ouders, β (428) = $1,195$, $p < .001$ (zie Tabel 8). Jongere ouders, ouders die het formele netwerk raadplegen bij opvoedingsvragen, ouders die behoefte hebben aan professionele opvoedingsondersteuning en ouders die actief zijn op social media zullen het toekomstige social media kanaal van het CJG HW actief gaan gebruiken. Het actief gebruik van het toekomstig social media kanaal van het CJG HW werd niet voorspeld door het opleidingsniveau van ouders, de gezinsgrootte, de leeftijd van het kind, of ouders in een dorp woonden met een CJG HW locatie, de hoeveelheid opvoedingsvragen en of ouders het informele netwerk raadpleegden bij opvoedingsvragen.

Wensen en verwachtingen van ouders uit de Hoeksche Waard over opvoedingsondersteuning door het CJG HW via een social media kanaal – *needs-assessment*

Uit de *needs-assessment* kwam naar voren dat ouders een voorkeur hadden voor bepaalde onderwerpen betreft opvoeden en opgroeien, waar zij in de toekomst op een social media kanaal berichten over willen volgen. Berichten over groei en ontwikkeling werd door 57% van de ouders aanbevolen, gevolgd door gedrag (53,8%), voeding (53,6%), opvoeding (49,5%), gezondheid (48%), veiligheid (30,8%), ouderschap (26,6%), verzorging (23,7%) en relaties (20%) (zie Figuur 1).

Figuur 1

Voorkeur ouders over onderwerpen van berichten via social media kanaal

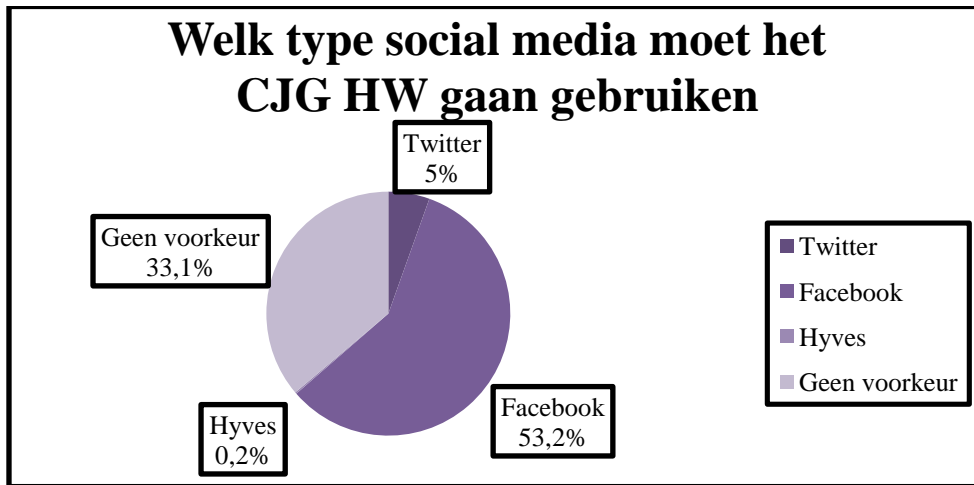

Type social media kanaal. Tevens hebben de ouders hun mening uitgesproken over het *type social media kanaal* dat het CJG HW zou kunnen gebruiken. De meerderheid van de ouders (53,2%) gaf de voorkeur aan Facebook, 5% van de ouders gaf de voorkeur aan Twitter, 0,2% aan Hyves en 33,1% van de ouders wist op deze vraag geen antwoord te geven (zie Figuur 2).

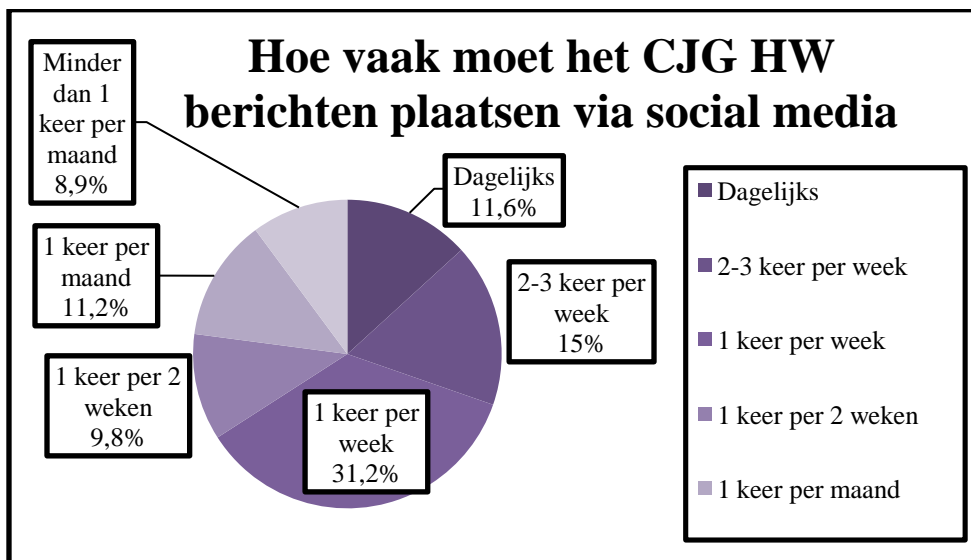
Figuur 2

Voorkeur ouders over type social media kanaal

Figuur 3

Voorkeur ouders over de frequentie van de te plaatsen berichten door het CJG HW

Frequentie. Als laatst hadden ouders de voorkeur kunnen aangeven over hoe vaak het CJG HW berichten en informatie zou moeten plaatsen via het toekomstig media kanaal. Bijna één derde van de ouders (31,2%) raadde het CJG HW aan om 1 keer per week berichten en informatie te plaatsen, gevolgd door 2-3 keer per week (15%), dagelijks (11,6%), 1 keer per maand (11,2%), 1 keer per twee weken (9,8%) en 8,9% van de ouders gaf aan om minder dan 1 keer per maand berichten en informatie te plaatsen (zie Figuur 3).

Discussie

In dit onderzoek bleek dat ruim zestig procent van de ouders behoefte heeft aan passieve en actieve opvoedingsondersteuning via een toekomstige social media kanaal, ingezet door het CJG HW. De meerderheid namelijk 88,4% van de ouders rapporteerde weleens opvoedingsvragen te hebben. Vooral relatief jonge ouders met jonge kinderen en relatief veel opvoedingsvragen raadpleegden hun informele netwerk bij opvoedingsvragen. Het formele netwerk werd voornamelijk geraadpleegd door jonge ouders, met een hoogopleidingsniveau, één jong kind met veel opvoedingsvragen, uit een dorp zonder een CJG HW locatie.

Behoeftte aan professionele opvoedingsondersteuning kwam dan ook vaker voor onder ouders met één kind, met betrekkelijk veel opvoedingsvragen en voor wie het raadplegen van het formele netwerk een bekend verschijnsel was. Het gebruik van het CJG HW bij opvoedingsvragen valt ook onder het raadplegen van het formele netwerk. Bijna de helft van de ouders (44,5%) maakte gebruik van het aanbod van opvoedingsondersteuning aangeboden door het CJG HW. Dit waren vaker jonger hoogopgeleide ouders met één kind en betrekkelijk veel opvoedingsvragen uit een dorp zonder CJG HW locatie.

De meeste ouders in de Hoeksche Waard waren actief via social media (69,2%), de meeste (64,0%) waren actief via Facebook, bijna tachtig procent van die ouders was dagelijks actief. Toch gebruikte alleen 17,1% van de ouders social media met al doel opvoedingsondersteuning. Toch heeft ruim 60% van de ouders behoefte aan passieve en actieve professionele opvoedingsondersteuning via social media. Dit waren voornamelijk jonge ouders, met één jong kind, veel opvoedingsvragen, behoefte aan professionele opvoedingsondersteuning, ouders die actief waren op social media kanalen en ouders die social media gebruikten voor opvoedingsondersteuning.

Het doel van dit onderzoek was een antwoord te formuleren op de vraag: *'Wat zijn de mogelijkheden voor het Centrum voor Jeugd en Gezin Hoeksche Waard om social media te gebruiken in het contact met ouders en welke wensen en verwachtingen hebben ouders hierbij?'* In dit onderzoek werd ingegaan op passieve en actieve opvoedingsondersteuning via een toekomstige social media kanaal, dat gaat worden ingezet door het CJG HW. Voor zowel passieve en actieve opvoedingsondersteuning via social media werden factoren gevonden, die het gebruik van een toekomstig social media kanaal door ouders voorspellen.

Het social media kanaal zal vaker geraadpleegd worden door relatief jonge ouders, ouders die voor opvoedingsvragen al formele netwerken raadpleegden, ouders die aangaven

behoefte te hebben aan professionele opvoedingsondersteuning en bovenal ouders die al actief waren op social media. De leeftijd van ouders als voorspellende factor werd ook gevonden in onderzoek naar het internetgedrag van ouders omtrent opvoedingsinformatie. Jonge ouders raadpleegden bij opvoedingsvragen vaker eerst het internet voordat zij andere bronnen of netwerken raadplegen (Khoo et al., 2008; Bernhardt & Felter, 2004).

Het raadplegen van het formele netwerk bij opvoedingsvragen als voorspellende factor, werd niet terug gevonden in eerder onderzoek. Eerder onderzoek geeft wel aan dat ouders die niet bekend zijn met formele opvoedingsondersteuning van bijvoorbeeld het opvoedbureau, niet weten waar zij terecht kunnen met opvoedingsvragen of voor welk type opvoedingshulp dan ook (Berg et al., 2005; Yperen, 2009; Egten et al., 2008). Het zou dan wellicht kunnen dat ouders die wel gebruik maken van een formeel netwerk voor opvoedingsondersteuning, bijvoorbeeld het CJG HW, hen sneller weten te vinden via social media.

In eerder onderzoek kwam wel naar voren dat oudere generatie ouders het internet raadplegen voor opvoedingsinformatie na het raadplegen van het formele netwerk (Khoo et al., 2008; Bernhardt & Felter, 2004). De oudere generaties kunnen door het raadplegen van een formeel netwerk, dit netwerk waarschijnlijk sneller vinden via social media.

De behoefte aan professionele opvoedingsondersteuning was een andere voorspeller voor ouders, voor het gebruik van het toekomstige social media kanaal van het CJG HW. Resultaten uit eerder onderzoek laten zien dat één op de drie ouders bij opvoedingsvragen behoefte hebben aan formele opvoedingsondersteuning (Hermanns, 2009; Bot et al., 2008). Ouders maken tegenwoordig allemaal gebruik van het internet en weten de weg te vinden naar specifieke websites over opvoeden (Khoo et al., 2008; Sarkadi & Bremberg, 2005). Een verband tussen ouders die behoefte hebben aan professionele opvoedingsondersteuning en het internetgedrag van ouders met betrekking tot opvoedingsinformatie zouden wellicht kunnen samenhangen en wellicht kunnen voorspellen dat deze ouders sneller gebruik zouden maken van het social media kanaal van het CJG HW.

Als laatst was de activiteit van ouders op social media een voorspeller voor het gaan raadplegen van het CJG HW social media kanaal. Dit werd niet terug gevonden in eerdere onderzoeksresultaten, omdat er op dit gebied in Nederland voor zover bekend nog geen onderzoek verricht is. Om een vergelijking te kunnen maken met het bereiken van ouders door opvoedvoorzieningen, kon uit eerder onderzoek gehaald worden dat ouders die niet bekend zijn met formele opvoedingsondersteuning, niet weten waar zij welk type opvoedingshulp kunnen krijgen (Berg et al., 2005; Yperen, 2009; Egten et al., 2008). Wellicht

zou hier sprake kunnen zijn van een situatie waarin ouders die al bekend zijn met social media, sneller het CJG HW kunnen vinden op social media.

Opvallend was dat er ook vele factoren niet voorspellend waren voor het gebruik van een toekomstige CJG HW social media kanaal, zoals het opleidingsniveau van ouders, de gezinsgrootte, de leeftijd van het kind, of ouders woonden in een dorp met een CJG HW locatie of een dorp zonder een CJG locatie, de hoeveelheid opvoedingsvragen van ouders en het raadplegen van het informele netwerk bij opvoedingsvragen. Het is positief dat deze factoren niet voorspellend zijn voor het gebruik van het toekomstig social media kanaal, want hieruit kan geconcludeerd worden dat het CJG HW via social media ouders zullen bereiken met verschillende opleidingsniveaus, ouders met een verschillend aantal kinderen, ouders van kinderen met verschillende leeftijden, ouders in en rond de dorpen met een CJG HW locatie, ouders met veel of weinig opvoedingsvragen, maar ook ouders die voor opvoedingsondersteuning het informele netwerk raadplegen.

Sterke punten van dit onderzoek. Dit onderzoek kent sterke punten omdat dit onderzoek in relatief korte tijd veel nieuwe data heeft opgeleverd. Dit onderzoek heeft laten zien, dat met een aantrekkelijk korte enquête veel data verzameld kan worden.

Beperkingen. Helaas zijn er een aantal onderzoeksbeperkingen, ten eerste moet gerealiseerd worden dat het ging om een steekproef bestaande uit ouders uit de Hoeksche Waard. De resultaten kunnen hierdoor niet zonder meer universeel gegeneraliseerd worden. Toekomstig onderzoek zou zich daarom het beste kunnen richten op een landelijke steekproef. Door dit te doen kan de wetenschap erachter komen of de gevonden resultaten landelijk gelden. Ten tweede zijn alle factoren in dit onderzoek gemeten met een enquête. Enquêtes zijn eenvoudige meetinstrumenten om veel informatie te verkrijgen, maar er bestaat een kans op sociaal wenselijkheid bij het invullen van de enquêtes. Participanten vullen de vragenlijsten in door antwoorden te geven waarvan zij denken dat dat sociaal normatief is, terwijl dit niet hun eigen situatie hoeft weer te geven. Ten derde werden de enquêtes voornamelijk (89,8%) ingevuld door moeders, hierdoor wordt een eenzijdig beeld, dat van moeder verkregen over deze onderwerpen. Voor toekomstig onderzoek wordt aanbevolen om de onderwerpen vanuit verschillende standpunten te bekijken, bijvoorbeeld door tevens enquêtes te laten invullen door de tweede ouder of verzorger.

Aanbevelingen voor de praktijk en het onderzoek. Het wordt dan ook aanbevolen om de wensen en verwachtingen uit het needs-assessment mee te nemen in het opzetten van een social media kanaal. De kans is groter dat ouders bereikt kunnen worden via het social media kanaal dat zij al massaal gebruiken (Facebook door 53,2%), daarnaast is het vriendelijk om

gehoor te geven aan hen wensen wat betreft de inhoud (aanbevolen door ouders: groei en ontwikkeling 57%, gedrag 53,8%, voeding 53,6%, opvoeding 49,5% en gezondheid 48%) van het social media kanaal en de frequentie (één keer per week 31,2%) wat betreft informatie en berichtgeving. Om de wensen van ouders meer te behartigen wordt aanbevolen ouders te betrekken bij het opzetten van een social media kanaal, dit kan bijvoorbeeld met focusgroepen waarin de Hoeksche Waardse ouders door een kleinere groep ouders vertegenwoordigd worden. Toekomstig onderzoek is nodig om de resultaten uit dit onderzoek te bevestigen en te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor (andere) Nederlandse CJG's voor het gebruiken van een social media kanaal.

Samengevat heeft dit onderzoek bijgedragen aan het in kaart brengen van de factoren die wel en niet voorspellend zijn voor het gebruik van het toekomstige social media kanaal van het CJG HW. De resultaten van dit onderzoek laten zien, dat het CJG HW met een social media kanaal een grote groep Hoeksche Waardse ouders kan bereiken. Wekelijkse tips en adviezen over alles wat met opvoeden en opgroeien te maken heeft via een Facebook pagina zal het CJG HW en ouders dichter bij elkaar brengen!

Literatuurlijst

- Ateah, C. (2003). Disciplinary practices with children: Parental sources of information, attitudes, and educational needs. *Comprehensive Pediatric Nursing*, 26 (2), 89-101.
- Bakel, H.J.A. van & Riksen-Walraven, M. (2002). Parenting and development of one-year olds: Links with parental, contextual, and child characteristics. *Child Development*, 73 (1), 256-273.
- Beall, M.S., Golladay, G.J., Greenfield, M.L., Hensinger, R.N., & Biermann, J.S. (2002). Use of the internet by pediatric orthopaedic outpatients. *Journal of Pediatric Orthopaedics*, 22 (2), 261-264.
- Bekkers, V. & Meijer, A. (2010). *Cocreatie in de publieke sector: Een verkennend onderzoek naar nieuwe, digitale verbindingen tussen overheid en burger*. Den Haag, Nederland: Boom Juridische Uitgevers.
- Berkule-Silberman, S.B., Dreyer, B.P., Huberman, H.S., Klass, P.E., & Mendelsohn, A.L. (2010). Sources of Parenting Information in Low SES Mothers. *Clinical Pediatrics*, 49 (6), 560-568.
- Berg, R. van den, Gun, T. van der, Kierczak, M., Kooij A. van de, & Wulp, I. (2005). *Alle ouders hebben vragen!: Onderzoek naar bereik en behoefte aan opvoedingsondersteuning van specifieke groepen ouders*. Gouda, Nederland: JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding.
- Bernhardt, J.M. & Felter, E.M. (2004). Online pediatric information seeking among mothers of Young children: Results from a qualitative study using focus groups. *Journal of Medical Internet Research*, 6 (1), 7-7.
- Bot, M., Adriaensens, L., Boom, C.L.A.J., & Breebaart, G. (2008). *Rapport Jeugdenquête 0 12 jaar West-Friesland 2007*. Schagen, Nederland: GGD Hollands Noorden.
- Carroll, A., Zimmerman, F., Rivara, F., Ebel, B., & Christakis, D. (2005). Perceptions about computers and the Internet in a pediatric clinic population. *Ambulatory Pediatrics*, 5 (2), 122-126.
- CBS. (2012). *ICT gebruik van personen naar persoonskenmerken*. Verkregen op 25 januari, 2013, van <http://statline.cbs.nl/StatWeb/publication/?VW=T&DM=SLNL&PA=71098nedD1=0-14&D2=0-2&D3=a&HD=080506-1314&HDR=G1,G2&STB=T>.

- CBS. (2008). *Jaarrapportage landelijke jeugdmonitor*. Verkregen op 25 januari, 2013, van <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/5D59A757-C890-4C26-A62239051F8D2585/0/2008g93pub.pdf>.
- Connell-Carrick K. (2006). Trends in popular parenting books and the need for parental critical thinking. *Child Welfare*, 85 (5), 819-836.
- Diekstra, R.F.W., Wubs, J.M., Vreeburg, L.E., Sklad, M.J., & Ruiter, M. de (2010). *Naar een canon van de opvoeding*. Verkregen op 26 januari, 2013, van http://www.opvoedingscanon.nl/documents/Rapport_Canon.pdf.
- Distelbrink, M., Lucassen, N., & Hooghiemstra, E. (2005). *Gezin anno nu*. Den Haag, Nederland: Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling.
- Egten, C. van, Zeijl, E., Hoog, S., Nankoe, C., & Petronia, E. (2008). *Opvoeding en opvoedingsondersteuning*. Gezinnen van de toekomst. Den Haag, Nederland: E-Quality/SCP.
- Eijck, S.R.A. van (2006). *Koersen op het kind*. Den Haag, Nederland: Kluwer.
- Eysenbach, G. & Köhler, C. (2002). How do consumers search for and appraise health information in the World wide web? Qualitative study using focus groups, usability tests, and in-depth interviews. *British Medical Journal*, 324 (7337), 573-577.
- Eysenbach, G., Powell, J., Kuss, O., & Sa, E. (2002). Empirical Studies Assessing the Quality of Health Information for Consumers on the World Wide Web: A Systematic Review. *The Journal of the Medical Association*, 287 (20), 2691-2700.
- Fuligni, A.S. & Brooks-Gunn J. (2002). Meeting the challenges of new parenthood: Responsibilities, advice and perceptions. In: Halfon N., McLearn K.T. & Schuster M.A. (Eds), *Child Rearing in America: Challenges Facing Parents with Young Children* (p. 83-116). New York: Cambridge University Press.
- Hermanns, J. (2009). *Het opvoeden verleerd*. Verkregen op 26 januari, 2013, van <http://dare.uva.nl/document/166032>.
- Hoogenboezem, G. & Meer, J. van der (2009). *CJG en de wensen en verwachtingen van ouders en jongeren*. Gouda, Nederland: JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding.
- Ince, D. (2008). *Cijfers over opvoedingsvragen en -problemen*. Verkregen op 25 januari, 2013, van http://www.nji.nl/nji/dossierDownloads/Cijfers_opvoedvragen.pdf.
- iZovator. (2011). *Social Media Monitor Zorg*. Verkregen op 1 februari, 2013, van <http://www.izovator.nl/publicatie-onderzoek/social-media-monitor-zorg>.

- Kaplan, A.M. & Haenlein, M. (2010). Users of the World, unite!: The challenges and opportunities of Social Media. *Business Horizons*, 53 (1), 59-68.
- Khoo, K., Bolt, P., Babl, F.E., Jury, S., & Goldman, R.D. (2008). Health information seeking by parents in the internet age. *Journal of Pediatrics and Child Health*, 44, 419- 423.
- Lanting, M. (2010). *Connect!:* De impact van sociale netwerken op organisaties en leiderschap. Amsterdam, Nederland: Business Contact.
- Leseman, P. & Hermanns, J. (2002). Vragen van ouders over opvoeding en ontwikkeling van hun kinderen in drie etnisch-culturele gemeenschappen. *Pedagogisch Tijdschrift*, 27, (4), 253-257.
- Ligtermoet, I. & Pennings, T. (2006). *Registratie van opvoedingsondersteuning: ROTS cijfers 2002-2005*. Verkregen op 25 januari, 2013, van <http://www.nji.nl/publicaties/ROTSRapport2006.pdf>.
- Meijnckens, L. (2011). Sociale media: Digitale kansen voor de zorg. *Slim organiseren van vitaliteit en zorg*, 22-25.
- Nikken, P. (2007). *Online hulp verdient nog veel aandacht: Een verklaring naar het hulpaanbod voor jeugdigen in Nederland*. Utrecht, Nederland: Nederlands Jeugdinstituut (NJI).
- O'Connor, H. & Madge, C. (2004). My mum's thirty years out of date, the role of the internet in the transition to motherhood. *Community, Work & Family*, 3, 351-369.
- Pandolfini, C., Impicciatore, P., & Bonati, M. (2000). Parents on the web: Risks for quality management of cough in children. *Pediatrics* 105 (1), 1-8.
- Pons, K., Kroon, R., & Durand, A.M. (2012). *Handreiking Social media en de JGZ*. Verkregen op 6 september, 2013, van [http://www.voedingscentrum.nl/Assets/Uploads/Documents/NCJ_handreiking_socialmedia_DIGI-DEF2%20\(1\).pdf](http://www.voedingscentrum.nl/Assets/Uploads/Documents/NCJ_handreiking_socialmedia_DIGI-DEF2%20(1).pdf).
- Porter, N. & Ispa, J.M. (2012). Mothers' online message board questions about parenting infants and toddlers. *Journal of advanced nursing*. 69 (3), 559-568.
- Prinsen, B., L'Hoir, M.P., Ruiter, M. de, Oudhoff, M., Kamphuis, M., Wolff, M. de, & Alpay, L. (2012). *Richtlijn opvoedingsondersteuning: Voor opvoedingsvragen en lichte opvoedproblemen in de jeugdgezondheidszorg en het Centrum voor Jeugd en Gezin*. Verkregen op 26 januari, 2013, van http://www.nji.nl/nji/dossierDownloads/Richtlijn_opvoedingsondersteuning_proefimlementatie.pdf.

- Programmaministerie Jeugd en Gezin. (2007). *Alle kansen voor alle kinderen: Programma voor Jeugd en Gezin 2007-2011*. Verkregen op 26 januari, 2013, van <http://www.nji.nl/digitaalmagazijn/AlleKansenvoorAlleKinderen.ProgrammaJeudenGezin.MinJ&G.2007.pdf>.
- Programmaministerie Jeugd en Gezin. (2008). *Kwalitatief onderzoek Burgers naar de perceptie van de Centra voor Jeugd en Gezin*. Verkregen op 26 januari, 2013, van http://eerstelij.venvn.nl/LinkClick.aspx?fileticket=pFrq_aKyvMA%3D&tabid=333&mid=12404.
- Programmaministerie Jeugd en Gezin (2009). *Opvoedingsondersteuning in het Centrum voor Jeugd en Gezin*. Verkregen op 26 januari, 2013, van http://www.samenwerkenvoordejeugd.nl.nl/Home/Actueel/Nieuwsberichten/Seneca_upport-2009/Rijksvideos-Projecten-Handreiking_Opvoedingsondersteuning.html.
- Riper, H., Smit, F., Zander, R. van der, Conijn, B., Kramer, J., & Mutsaers, K. (2007). *E-mental health: High tech, high touch, high trust*. Utrecht, Nederland: Trimbos instituut.
- Sarkadi, A. & Bremberg, S. (2005). Socially unbiased parenting support on the internet: A cross-sectional study of users of a large Swedish parenting website. *Child: Care, Health & Development*, 31 (1), 43-52.
- Semere, W., Karamanoukian, H.L., Levitt, M., Edwards, T., Murero, M., D'Ancona, G., Donias, H.W., & Glick, P.L. (2003). A pediatric surgery study: Parents usage of the internet for medical information. *Journal Pediatric Surgery*, 38 (4), 560-564.
- Snijders, J. (2006). *Ouders en hun behoeften aan opvoedingsondersteuning*. Verkregen op 1 februari, 2013, van <http://www.nji.nl/publicaties/Oudersenhunbehoefteaanopvoedingsondersteuning.pdf>.
- Tsuneyoshi R. & Boocock S.S. (1997). *International comparison of childrearing: Child, society and parents*. Tokio, Japan: Nihon Hosho Shuttsupankyokai.
- Tuffrey, C. & Finley, F. (2002). Use of the internet by parents of pediatric outpatients. *Archives of Disease in Childhood*, 87 (6). 534-536.
- Valkenburg, P.M., Peter, J., & Schouten, A.P. (2006). Friend networking sites and their relationship to adolescents' social self-esteem and well-being. *CyberPsychology & Behavior*, 9 (5), 585-590.
- Vocht, A. de (2008). *Basishandboek SPSS 16 voor windows*. Utrecht, Nederland: Bijleveld Press.

- Wainstein, B.K., Sterling-Levis, K., Baker, S.A., Taitz, J., & Brydon, M. (2006). Use of the internet by parents of pediatric patients. *Journals of Paediatrics and Child Health*, 42 (9), 528-532.
- Williford, A.P., Calkins, S.D., & Keane, S.P. (2007). Predicting change in parenting stress across early childhood: Child and maternal factors. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 35 (2), 251-263.
- Yperen, T. van (2009). Betere ketens: Bouwen aan een effectief stelsel voor jeugd en opvoeding. In: Graas, D., Liefwaard, T., Schuengel, C., Slot, W., & Stegge, H. (Red.), *De Wet Jeugdzorg in de dagelijkse praktijk* (p. 91-110). Houten, Nederland: Bohn Stafleu van Loghum.
- Yperen, T. van, Prinsen, B., & Nota, P. (2012). *Handreiking Scenario's voor de ontwikkeling van JGZ-CJG*. Verkregen op 6 september, 2013, van http://www.nji.nl/publicaties/Scenarios_voor_ontwikkeling_CJG_JGZ.pdf.
- Zeijl, E., Crone, M., Wiefferink, K., Keuzenkamp, S., & Reijneveld, M. (2005). *Kinderen in Nederland*. Verkregen op 25 januari, 2013, van www.scp.nl/dsresource?objectid=20837&type=org.

Bijlagen

Bijlage 1

Centrum voor Jeugd en Gezin Hoeksche Waard (CJG HW) - de lokale situatie

Het Centrum voor Jeugd en Gezin Hoeksche Waard (CJG HW) heeft in januari 2012 haar deuren geopend en is gevestigd in de gemeente Oud-Beijerland. In het CJG HW werken de thuiszorgorganisatie Careyn (jeugdgezondheidszorg en opvoedbureau), (school) maatschappelijkwerk en Bureau Jeugdzorg samen. Het CJG HW is bedoeld voor jeugd en jongeren tot 23 jaar en hun ouders/verzorgers. Het werkgebied van CJG HW bestaat uit de gemeenten Binnenmaas, Cromstrijen, Korendijk, Oud-Beijerland en Strijen.

Ouders en jeugdigen kunnen in het CJG HW terecht voor informatie, advies en ondersteuning rondom opvoeden en opgroeien, deze hulp is gratis en voor iedereen toegankelijk. Indien nodig kan het CJG HW ook doorverwijzen. Vaste partners van het CJG HW werken samen met alle overige organisaties die met jeugd en hun ouders/verzorgers te maken hebben, zoals onderwijs en peuterspeelzalen.

Het CJG HW is voor een ieder die vragen heeft rondom opvoeden en opgroeien toegankelijk. Zij zijn te bereiken via het internet op de website van het CJG HW of via de e-mail, telefonisch tijdens de openingstijden en op locatie.

De organisatie binnen het CJG HW

De hulpverlening van het CJG is georganiseerd in verschillende disciplines. Jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar (consultatiebureau) - De jeugdgezondheidszorg 0-4 jaar begeleidt ouders bij het opgroeien en opvoeden van de allerkleinste kinderen. Ouders kunnen vragen stellen en het CJG HW zoekt samen met ouders naar passende oplossingen. De vragen kunnen gesteld worden tijdens huisbezoeken, afspraken op het bureau of tijdens het inloopspreekuur. Naast ondersteuning bij het opgroeien en opvoeden van de kinderen in de leeftijd 0-4 jaar wordt ook het rijksvaccinatieprogramma door het CJG HW uitgevoerd.

Jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar (schoolarts) - De jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar richt zich op de lichamelijke, psychische en sociale ontwikkeling van kinderen om zo vroegtijdig stoornissen te kunnen signaleren, waardoor problemen voorkomen kunnen worden. De jeugdgezondheidszorg werkt preventief samen met scholen om schoolverzuim te verminderen. Naast deze activiteiten wordt ook door de jeugdgezondheidszorg 4-19 jaar rijksvaccinaties uitgevoerd.

Het opvoedbureau - Iedereen die vragen heeft over de opvoeding van kinderen van 0-19 jaar kan ondersteuning krijgen bij het opvoedbureau. Door aan het begin van een ontwikkelingsfase van een kind vragen te stellen aan een deskundige bij het opvoedbureau, kan voorkomen worden dat zorgen omslaan in problemen. De deskundige van het opvoedbureau kijkt samen met ouders naar mogelijkheden om een positieve opvoedrelatie te behouden of tot stand te brengen.

Schoolmaatschappelijk werk - De schoolmaatschappelijk werker, ook wel smw-er genoemd, staat dicht bij het kind, zijn netwerk en de school. Door middel van het vroegtijdig signaleren, kan een smw-er preventief te werk gaan en de leerling, de ouders en de school ondersteunen bij het herkennen van signalen en het inzetten van de juiste hulpverlening.

Algemeen maatschappelijk werk - Algemeen maatschappelijk werk biedt laagdrempelige hulpverlening aan. Vanuit het CJG HW zijn hulpvragen gericht op zaken als relatieproblemen, identiteitsproblemen, rouw, opvoedingsproblemen, echtscheiding etc.

Inventarisatie CJG HW en opvoedingsondersteuning - de lokale situatie

Het CJG HW is er voor jeugd en jongeren tot 23 jaar en hun ouders/verzorgers. Het CJG HW biedt laagdrempelige hulp, ouders en jongeren kunnen op locatie terecht voor informatie, advies en ondersteuning rondom opgroeien en opvoeden. Deze hulp is gratis en voor iedereen toegankelijk. Behalve dat het CJG HW voor informatie, advies en ondersteuning op locatie te bereiken is, zijn zij hiervoor ook telefonisch bereikbaar en via de e-mail.

Telefonische diensten. Om de lokale situatie omtrent opvoedingsvragen voor het CJG HW (deels) in kaart te brengen, werd van de telefonische diensten van het CJG HW een inventarisatie gemaakt. Het CJG HW biedt ouders (naast het stellen van vragen tijdens consulten en inloopsprekuren) de mogelijkheid om vragen die zij hebben met betrekking tot opvoeden en opgroeien te stellen via de telefoon. Het CJG HW heeft een algemeen telefoonnummer waar ouders naar toe kunnen bellen. De receptioniste maakt van elk telefoongesprek een telefonische notitie. In de maanden januari, februari, maart en april van het jaar 2013 werden de telefonische notities bijgehouden. Op deze manier is een overzicht gemaakt, waarin is terug te vinden hoeveel telefoontjes met vragen het CJG HW van ouders in deze periode heeft ontvangen, wat voor vragen ouders stelden en welke leeftijd de kinderen hadden waar de vragen betrekking op hadden.

De inventarisatie (januari 2013) naar de telefonische diensten van het CJG HW met betrekking tot opvoedingsvragen laat zien dat ouders het CJG HW vaker bellen dan dat zij een e-mail sturen. Het CJG HW ontvangt dagelijks ongeveer 2-3 telefoontjes van ouders met vragen rondom opvoeden en opgroeien. Via de telefoon is voeding het meest besproken onderwerp, 40% van de vragen gaat over voeding. Gevolgd door gezondheidsvragen (8%), vragen over ontlasting (6%) en vragen over vaccinaties (4,5%). In 96% van de gevallen gaan de vragen die gesteld worden over een kind jonger dan 18 maanden (zie Tabel 13).

Tabel 9

Inventarisatie telefonisch contact tussen ouders met het CJG HW, januari 2013 t/m april 2013

Onderwerp van de vraag	Aantal vragen		Percentage
	Totaal	Leeftijd kind > 2 jaar	
Voeding	68	1	40%
Gezondheid	14	3	8%
Lichamelijke verschijnselen	6	6	3,5%
Uitslag	4		2,5%
Gedrag	2		1%
Lopen	1		0,5%
Slapen	6		3,5%
Vaccineren	8	1	4,5%
Bibliotheek	1		0,5%
Ontlasting	10		6%
Spugen	6		3,5%
Verslikken	2		1%
Inbakeren	1		0,5%
Kwijlen	1		0,5%
Huilen	5		3%
Oogtest	1	1	0,5%
Fysiotherapie	1		0,5%
Vervoeren baby	1		0,5%
Onbekend	19		10%

E-mail diensten. Het CJG HW biedt ouders naast de mogelijkheid om vragen te stellen via de telefoon, ook e-mail diensten voor het stellen van een vraag met betrekking tot opvoeden en opgroeien. Om de lokale situatie met betrekking tot vragen over opvoeden en opgroeien completer te maken, werden ook de e-mail diensten geïnventariseerd. Het CJG HW heeft een algemeen e-mail adres waar ouders een e-mail naar kunnen sturen. In de maanden januari, februari, maart en april van het jaar 2013 werden de inkomende e-mails van de postvakIN van dit e-mail adres bijgehouden. Op deze manier is een overzicht gemaakt waarin is terug te vinden hoeveel e-mails met vragen het CJG HW van ouders in deze periode heeft

ontvangen, wat voor vragen ouders stelden en welke leeftijd de kinderen hadden waar de vragen betrekking op hadden.

Uit de inventarisatie (januari 2013) naar het e-mail verkeer tussen het CJG HW en ouders is gebleken dat het CJG HW van ongeveer 8 tot 10 ouders per maand een e-mail ontvangt. De meeste ouders willen informatie of stellen een vraag over voeding (63%) gevolgd door gezondheidsvragen (11%). De kinderen waarop de vragen betrekking hebben zijn voor het grootste deel (89%) jonger dan 18 maanden (zie Tabel 14).

Tabel 10

Inventarisatie e-mail contact tussen ouders met het CJG HW, januari 2013 t/m april 2013

Onderwerp van de vraag	Aantal vragen		Percentage
	Totaal	Leeftijd kind > 2 jaar	
Voeding	22		63%
Gezondheid	4		11%
Lichamelijke verschijnselen	2		6%
Uitslag	1		3%
Gedrag	3	3	9%
Inloospreekuur	2		6%
Voor- en vroegschoolse educatie	1	1	3%

Bijlage 2

Inventarisatie Nederlandse CJG's en social media

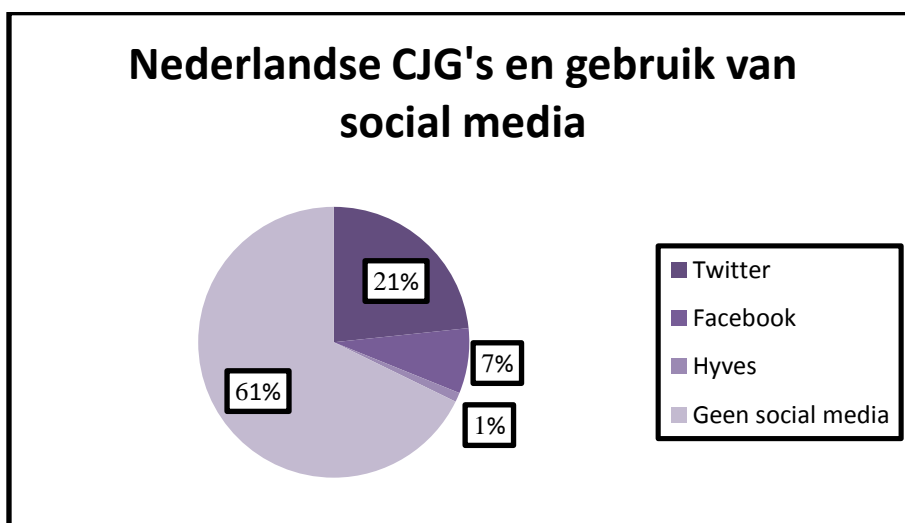
Wetenschappelijke informatie over social media, in het bijzonder in de combinatie met het CJG, was een onbeschreven gebied. Om een beeld te kunnen krijgen van hoe de Nederlandse CJG's social media gebruiken in het contact met ouders werd een inventarisatie uitgevoerd.

Voor deze inventarisatie werd opzoek gegaan naar gegevens over Nederlandse CJG's die in januari 2013 social media gebruikte in het contact met ouders. Ondanks de sterke groei van het social media gebruik in Nederland, werd nog niet eerder een onderzoek gepubliceerd waarmee het social media gedrag van Nederlandse CJG's in kaart is gebracht. Om dit zelf in kaart te kunnen brengen waren een aantal gegevens nodig: een overzicht met alle gemeenten van Nederland, een overzicht met welk CJG aan welke gemeente(n) is verbonden en een lijst van Nederlandse CJG's en de vormen van social media die zij inzetten. De enige gegevens die kant-en-klaar beschikbaar waren, was een lijst met alle 409 Nederlandse gemeenten. Met deze gegevens kon via het internet, met de zoekmachine Google in kaart werden gebracht aan welk CJG een gemeente verbonden is (januari 2013). Alle 409 Nederlandse gemeenten waren verbonden aan een CJG, Nederland telde (in januari 2013) 319 CJG's, waarvan sommige CJG's bestonden uit meerdere locaties. Na deze tijdrovende bezigheid werd van elk van de 319 Nederlandse CJG's via internet, met de zoekmachine Google de officiële website opgezocht. Op de website van elke CJG was te achterhalen of de betreffende CJG gebruik maakte van social media. Als dit het geval was, kon je via de website doorgeschakeld worden naar de social media pagina. Om een overzichtstabel te kunnen maken met welke CJG welke vorm(en) van social media gebruikt/gebruiken, moest dus eerst van alle CJG's de website bezocht worden. Op deze manier werd in kaart gebracht welke Nederlandse CJG's in januari 2013 social media gebruikte en welke vorm(en) dit was/waren (zie Tabel 11).

Tabel 11

Inventarisatie Nederlandse CJG's en gebruik van social media, januari 2013

Twitter		
CJG Achtkarspelen	CJG Hoogeveen	Porthos
CJG Amersfoort	CJG Houten	CJG Renkum
CJG Arnhem	CJG Huizen	CJG Rheden
CJG Berkelland	CJG Kampen	CJG Rijnmond
CJG Bloemendaal	CJG Lingewaal	CJG Rijnwaarden
CJG Borger-Odoorn	CJG Lingewaard	CJG Roosendaal
CJG Bronckhorst	Loes	CJG Steenwijkerland
CJG Buren	CJG Maasdriel	CJG Tiel
CJG Culemborg	CJG Meppel	CJG Utrecht
CJG Doesburg	CJG Midden-Drenthe	CJG Vlagtwedde-Stadskanaal
CJG Doetinchem	CJG Montferland	CJG Wageningen
CJG Duiven	CJG Neder-Betuwe	CJG West Maas en Waal
CJG Eemnes	CJG Neerijnen	CJG Westervoort
CJG Emmen	CJG Nijmegen	CJG de Wolden
CJG Geldermalsen	CJG Oost-Gelre	CJG Zaltbommel
CJG Goes Noord-Beveland	CJG Oude IJsselstreek	CJG Zeist
CJG Haren	CJG Over Betuwe	CJG Zevenaar
CJG Heerenveen	De Post	CJG Zwolle
Facebook		
CJG Aalten	CJG Maasland	CJG Steenwijkerland
CJG Amersfoort	CJG Muiden	CJG Vlagtwedde-Stadskanaal
CJG Apeldoorn	CJG Naarden-Bussum	CJG Wageningen
CJG Blaricum	CJG Oost-Gelre	CJG Weesp
CJG Bronckhorst	CJG Oude-IJsselstreek	CJG Wijdmeren
CJG Hilversum	CJG Parkstad	CJG Zwolle
CJG Huizen	CJG Rijswijk	
CJG Laren	CJG Ruchpen	
Hyves		
CJG Barendrecht	CJG Meppel	Porthos

Figuur 4. Inventarisatie Nederlandse CJG's en gebruik van social media, januari 2013

Om precies te zijn gebruiken 79 Nederlandse CJG's (24,8%) social media in het contact met ouders, 16,5% van deze CJG's gebruiken zelfs twee verschillende vormen van social media. De landelijke cijfers per social media vorm waren als volgt: van de 319 Nederlandse CJG gebruikt 21% Twitter, 7% Facebook en 1% Hypes (zie Tabel 11 en Figuur 4).

Bijlage 3

Enquête ouders HW

Algemene vragen:

1. Wat is uw geslacht?

- Man
- Vrouw

2. Wat is uw leeftijd? _____ jaar

3. Woonplaats _____

4. Wat is uw hoogst genoten opleiding?

- Basisonderwijs
- Lager of Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (LBO/ VMBO/ Mavo/ Mulo)
- Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)
- Hoger voortgezet onderwijs (Havo, VWO)
- Hoger beroepsonderwijs (HBO) of Wetenschappelijk onderwijs (WO)

5. Hoeveel kinderen heeft u? _____ kinderen

6. Hoe oud zijn uw kinderen?

_____ jaar, _____ jaar, _____ jaar, _____ jaar,
_____ jaar, _____ jaar, _____ jaar, _____ jaar

7. Wat is de reden van uw bezoek vandaag?

- Oproep consultatiebureau
- Oproep schoolarts
- Opvoedbureau
- (School)Maatschappelijk werk
- Inloospreekuur
- Vaccineren
- Voor informatie of het stellen van een vraag
- Anders, namelijk _____

Vragen over opvoeden en opgroeien:

8. Als u een vraag heeft over opvoeden en opgroeien, aan wie stelt u die vraag dan meestal?
(Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Het CJG (consultatiebureau, schoolarts, jeugd/schoolverpleegkundige, opvoedbureau, (school)maatschappelijkwerk)
- Huisarts
- School/kinderopvang
- Familie/vrienden/buren etc.
- Ik vraag geen hulp
- Ik heb nooit vragen over opvoeden en opgroeien
- Anders, namelijk _____

9. Hoe vaak heeft u vragen over opvoeden en opgroeien?

- Dagelijks
- 2-3 keer per week
- 1 keer per week
- 1 keer per maand
- Minder dan 1 keer per maand
- Nooit

10. Zou u vaker informatie willen van een deskundige over opvoeden en opgroeien?

- Ja
- Misschien
- Nee
- Ik weet het niet

11. Als u een vraag heeft over opvoeden en opgroeien, gaat u dan naar het CJG HW?

- Ja altijd
- Ja vaak
- Ja soms
- Nee nooit
- Ik heb nooit vragen over opvoeden en opgroeien

12. Als u een vraag heeft over opvoeden en opgroeien, zoekt u dan naar antwoord via de website van het CJG HW?

- Ja altijd
- Ja vaak
- Ja soms
- Nee nooit
- Ik heb nooit vragen over opvoeden en opgroeien

13. Als u een vraag heeft over opvoeden en opgroeien, maakt u dan gebruik van de e-mail service van het CJG HW?

- Ja altijd
- Ja vaak
- Ja soms
- Nee nooit
- Ik heb nooit vragen over opvoeden en opgroeien

14. Als u een vraag heeft over opvoeden en opgroeien, belt u dan naar het CJG HW?

- Ja altijd
- Ja vaak
- Ja soms
- Nee nooit
- Ik heb nooit vragen over opvoeden en opgroeien

Vragen over social media en opvoeden en opgroeien:

15. Welke vormen van social media gebruikt u? (Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Twitter
- Facebook
- Hyves
- Anders, namelijk _____
- Ik gebruik geen social media → ga verder bij vraag 19

16. Hoe vaak gebruikt u social media (Twitter, Facebook en/of Hyves)?

- Dagelijks
- 2-3 keer per week
- 1 keer per week
- 1 keer per maand
- Minder dan 1 keer per maand

17. Als u een vraag heeft over opvoeden en opgroeien, hoe vaak gebruikt u dan Twitter, Facebook en/of Hyves voor het beantwoorden van uw vraag?

- Dagelijks
- 2-3 keer per week
- 1 keer per week
- 1 keer per maand
- Minder dan 1 keer per maand
- Nooit
- Ik heb nooit vragen over opvoeden en opgroeien

18. Als u een vraag heeft over opvoeden en opgroeien, welke vormen van social media gebruikt u dan voor het beantwoorden van uw vraag? (Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Twitter
- Facebook
- Hyves
- Anders, namelijk _____
- Ik gebruik geen social media voor het laten beantwoorden van mijn vragen over opvoeden en opgroeien
- Ik heb nooit vragen over opvoeden en opgroeien

19. Het zou handig zijn als het CJG HW Twitter, Facebook en/of Hyves zou gebruiken, voor alles wat te maken heeft met opvoeden en opgroeien.

- Helemaal mee eens
- Mee eens
- Niet mee eens/niet mee oneens
- Mee oneens
- Helemaal mee oneens

20. Stel dat het CJG HW Twitter, Facebook en/of Hyves gaat gebruiken, welk van de volgende onderwerpen raadt u ons aan om over te berichten? (Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Groei en ontwikkeling
- Ouderschap
- Opvoeding
- Gezondheid
- Voeding
- Verzorging
- Veiligheid
- Relaties
- Gedrag
- Anders, namelijk _____

21. Als het CJG HW Twitter, Facebook en/of Hyves zou gaan gebruiken, waarover zou u dan geïnformeerd willen worden? (Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Over opvoeden en opgroeien
- Over gezondheidsinformatie met betrekking tot opvoeden en opgroeien
- Over nieuwe kennis over opvoeden en opgroeien
- Over cursussen/thema-avonden over opvoeden en opgroeien
- Over leuke activiteiten met betrekking tot opvoeden en opgroeien
- Over de mogelijkheid om als ouder samen met andere ouders, een activiteit op te zetten met betrekking tot opvoeden en opgroeien
- Anders, namelijk _____

22. Welk van de onderwerpen genoemd in de vorige vraag vindt u het belangrijkste? (U mag slechts één onderwerp noemen)

Informatie over

---

23. Als het CJG HW Twitter, Facebook en/of Hyves gaat gebruiken zou u Twitter, Facebook en/of Hyves dan gebruiken om dit te volgen?

- Ja
- Misschien
- Nee
- Ik weet het (nog) niet

24. Als u zou kunnen twitteren/facebook-en/hyven met het CJG HW over alles wat te maken heeft met opvoeden en opgroeien, zou u dit dan doen?

- Ja
- Misschien
- Nee
- Ik weet het niet

25. Als u één van de volgende vormen van social media mocht aanraden aan het CJG HW, welke zou dit dan zijn?

- Twitter
- Facebook
- Hyves
- Ik weet het niet

26. Als het CJG HW Twitter, Facebook en/of Hyves gaat gebruiken, hoe vaak zouden wij dan berichten moeten plaatsen?

- Dagelijks
- 2-3 keer per week
- 1 keer per week
- 1 keer per twee weken
- 1 keer per maand
- Minder dan 1 keer per maand

27. Stel dat het CJG HW Twitter, Facebook en/of Hyves gaat gebruiken, over welk van de volgende onderwerpen zou u zelf wat vragen? (Meerdere antwoorden zijn mogelijk)

- Groei en ontwikkeling
- Ouderschap
- Opvoeding
- Gezondheid
- Voeding
- Verzorging
- Veiligheid
- Relaties
- Gedrag
- Anders, namelijk _____

28. Als het CJG HW Twitter, Facebook en/of Hyves gaat gebruiken voor alles wat te maken heeft met opvoeden en opgroeien, zou u dan sneller contact opnemen met het CJG HW bij het hebben van vragen over opvoeden en opgroeien?

- Ja
- Misschien
- Nee
- Ik weet het niet

Heeft u nog opmerkingen of leuke ideeën? Laat het ons weten